

Podpisali smo samoupravni sporazum o temeljih plana DO SŽ Veriga Lesce 1981–1985

Na izredni seji DS DO 7. novembra 1980 so pooblaščeniki vseh TOZD in DSSS podpisali samoupravni sporazum, v katerem je začrtana pot delovne organizacije. Že pred tem so na sejah DS TOZD sprejeli omenjeni samoupravni sporazum. V oktobru smo namreč izvedli referendum, na katerem so se delavci v vseh TOZD odločili o Temeljih plana TOZD 1981 do 1985. Referendum je zelo dobro uspel, izveden je bil v roku, postavljenem za izdelavo planskih dokumentov. V okviru občine Radovljica smo bili med prvimi delovnimi organizacijami, ki so imeli pripravljene planske akte za sprejem. Pri tem se je pojavil problem, ker v občinskem okviru prispevne stopnje skupne in splošne porabe niso usklajene. Ponovno je bil s strani Izvršnega sveta občine Radovljica postavljen rokovnik, po katerem naj bi se te stvari v novembru uredile.

Velik problem so neusklajene investicije. Iz našega sporazuma je razviden podatek, da

predvidevamo v prihodnjem srednjeročnem obdobju 454 milj. din naložb v osnovna sredstva. V okviru DO smo te naložbe uskladili in določili prioriteto. Drugače pa bo to v okviru SOZD ali v občinskem merilu. Tu je usklajevalni postopek bolj zapleten, saj je potrebno upoštevati različne faktorje. Kot izgleda, bodo dobile družbeno podporo tiste investicije, ki bodo izvozno usmerjene oziroma bodo nadomeščale sedanji uvoz. Del naših investicij bo ustrezal tem kriterijem, za naložbe v TOZD TIO pa je podana prioriteta v občinskem merilu. Tu gre za nakup opreme, se pravi za dokončanje začete investicije, da bodo tako vzpostavljeni pogoji za normalen razvoj programa TIO. Podoben položaj ima TOZD Orodjarna, le da bo tu potrebno več opreme uvoziti, kar bo v prihodnjih letih predstavljalo poseben problem. Verjetno se bo treba v čimvečji meri preorientirati na nakup na domačem trgu.

In kakšne cilje smo si postavili kot delovna organizacija v

prihodnjih petih letih? V letu 1985 naj bi proizvedli 13.632 ton izdelkov, vrednost proizvodnje bo 954.553.000 din, kar je 45 odst. več od letošnje vrednosti (seveda je vse merjeno po stalnih cenah iz letošnjega leta). Izvozili bomo za 7.116.000 \$ izdelkov, uvozili pa za 4.429.000 \$ repromateriala in za 1.676.000 \$ opreme. Predvsem raste uvoz materiala, kar ni razveseljivo. Problem oskrbe znotraj SOZD Slovenske železarni še vedno ni rešen in prav zato predvidevamo tak uvoz. Seveda gre tu za uvoz na osnovi blagovne menjave z vzhodnimi državami, to je na osnovi izvoja naših izdelkov.

V letu 1985 bomo po predvidevanjih dosegli celotni prihodek v višini 1.371 milj. din in dohodek v višini 573 milj. din. Razmerje med dohodkom in celotnim prihodkom se izboljšuje, kar pomeni večji delež vloženega dela in manj prenesene vrednosti.

V Temeljih plana TOZD so se delavci v TOZD odločili o svojih investicijah, pa tudi o udeležbi pri investicijah, po-

membnih za vse. Sporazum konkretno navaja investicije skupnega pomena, kot na primer naložbe v oskrbo z energijo, ureditev skladišč za surovine, goriva, maziva, oprema za SVD in STK, navedena pa je tudi možnost odkupa Gorenjke, če bo ta naša sosednja tovarna dobila nove proizvodne prostore.

Tudi v prihodnje bomo enotno razvijali sistem razporejanja čistega dohodka in delitve sredstev za osebne dohodke, zato smo si v sporazumu postavili cilje, ki jih želimo doseči na tem področju. Opredelili smo tudi odnose med TOZD in DSSS ter se dogovorili o skupni kadrovske politiki in izobraževanju. Število zaposlenih bo od 1.350 v letošnjem letu na-

raslo na 1.450 v letu 1985.

Prav tako bomo še vnaprej enotno urejali vprašanja družbenega standarda zaposlenih, stanovanjske politike, samoupravljanja, skupnih obveznosti pri LO, CZ, varnosti in družbeni samozaščiti, zato smo vse te zadeve obdelali v posebnih poglavjih sporazuma.

S podpisom Samoupravnega sporazuma o temeljih plana DO pa postopek sestavljanja srednjeročnih planov še ni končan. Sledila bo zadnja faza, to je izdelava planov. Te bodo potrjevali DS TOZD, le v DSSS se bomo delavci odločali o svojem planu neposredno, ker temeljev plana za DSSS po zakonu o planiranju ni.

M. Kozamernik

*Ob dnevu republike
čestitamo
vsem sodelavcem,
upokojencem,
našim vojakom,
poslovnim partnerjem
in vsem
bralcem Verige*

**DPO, samoupravni organi,
vodstvo in uredništvo glasila**

Doseženi poslovni rezultati v devetih mesecih

Kot ob vsakem zaključku trimesečja so tudi tokrat zbori delavcev v tozkih in DSSS obravnavali dosežene rezultate poslovanja v devetih mesecih letošnjega leta. Večina temeljnih organizacij je poslovni plan dosegala ali se mu približala, razen v tozdu Sidrne verige, kjer plan ni bil dosežen zaradi objektivnih okoliščin. Plan celotnega prihodka so dosegle skoraj vse temeljne organizacije, znatno pa je bil presežen v odnosu na isto obdobje preteklega leta. Gospodarjenje v tem obdobju je bilo v temeljnih organizacijah na zborih temeljito obravnavano, zato bomo navajali le podatke poslovnih rezultatov za celotno DO.

razlikah med planskimi in dejanskimi cenami materiala za reprodukcijo. V devetih mesecih jih beležimo že za din 74, 173.755, samo v mesecu septembru pa že za 16,394.069 dinarjev.

— Dohodek je v upadanju iz že navedenih razlogov. Od doseženega indeksa 118 30. 6. 1980 se je znižal na 116, v naslednjem obdobju predvidevamo nadaljnje relativno upadanje dohodka.

— Prispevki SIS, davki in ostalo so se povzpeli na indeks 119 in je njih dinamika v obratni smeri kot dohodek.

— Čisti dohodek je iz vseh zgoraj navedenih razlogov pristal le na indeksu 114.

Doseženo I.—IX. 1980			Indeks	
			dos. 1980 dos. 1979	dos. I.—IX. 80 plan I.—IX. 79
količinska proizv.				
— ekster.	kg	9,245,450	96	95
vrednostna proizv.				
— ekster.	din	505,151.948	121	103
količinska prodaja				
— ekster.	kg	9,339.644	96	96
vrednostna prodaja				
— ekster.	din	515,691.828	122	103
	din/kg	55,22	127	107
dosežen izvoz v	\$	3,456.812	112	84
dosežen uvoz v	\$	2,252.126	121	73
povprečni OD na zaposl.	din	8.158	115	103

Plan celotnega prihodka in njegove delitve smo dosegli:

Doseženo I.—IX. 1980			Indeks	
			dos. 1980 dos. 1979	dos. I.—IX. 80 plan 1980
celotni prihodek	799,810.358	119	76	
porabljena sredstva + am.	504,171.402	121	77	
dohodek za delitev	295,638.956	116	74	
prispevki SIS in drugo	114,930.734	119	72	
čisti dohodek	179,752.339	114	76	
za osebne dohodke	140,141.831	116	75	
ostanek za sklade	20,005.783	114	59	
za prehrano delavcev	4,441.228	127	—	
za rezervni sklad	6,256.758	125	133	
akumulacija (ostanek čistega dohodka in nadmin. amort.)	37,709.845	104	70	

Oba indeksa kažeta na naslednje:

— Celotni prihodek je v manjšem porastu kot so porabljena sredstva, oba sta v obratnem odnosu, kot sta bila 30. 6. 1980 (117:116). To kaže na to, da se materialni stroški proizvodnje povečujejo z znatno večjo dinamiko kot celotni prihodek. Naše prodajne cene na domačem in tujem trgu se niso poviševale v enakem odnosu, kot so se surovinski vložek, energetski viri, pomožni material in drugo.

— Porabljena sredstva so v velikem porastu, predvidevamo pa, da bo ta porast iz meseca v mesec večji, ker bomo kmalu porabili material po starih cenah, novi material pa je od meseca do meseca dražji. To lahko ugotovljamo na doseženih

Vsa ta gibanja nujno vodijo k zniževanju gospodarske uspešnosti, ki se izkazuje v doseganju akumulativnosti le v indeksu 104, morala pa bi biti vsaj v višini porasta celotnega prihodka (119), če že zanemarimo nujnost doseganja višje akumulacije pri manj vrednem dinarju v obliki povečanih skladov (amortizacija, ostanek čistega dohodka).

— Osebnim dohodkom smo namenili v skladu z resolucijo le 16 % več kot v istem obdobju preteklega leta. Povprečni OD napram januarju 1980 so se zvišali za 7,27 %, vendar smo bili pri tem še vedno kršitelji stare resolucije za 2,28 %. Uvideli so, da nastopajo nadnormalne podražitve, ki onemogočajo realno izvajanje resolucije, zato je v pripravi bistveno spremenjena resolucija,

ki bo v določeni meri upoštevala tudi zviševanje življenjskih stroškov.

Po statističnih podatkih so znašale podražitve (DELO 10. novembra 1980):

- podražitve od 1. 1. 1980 — 30. 9. 1980 za 25,8 %;
- podražitve od 1. 1. 1980 — 30. 10. 1980 za 32,4 %;
- odnos maloprodajnih cen september 1979 : september 1980 za 30,9 %;
- odnos maloprodajnih cen oktober 1970 : oktober 1980 za 35,8 %.

Z uveljavljanjem novega samoupravnega sporazuma delitve OD predvidevamo zvišanje OD v okviru možnosti, ki jo je nudila nova resolucija. Kljub temu, da so osebni dohodki posebno v gospodarstvu v tem času zaradi omejitev stagnirali, gredo podražitve v nedogled tako, da imamo po vsej verjetnosti opraviti v letošnjem letu z najvišjo inflacijsko stopnjo, z možno izjemo v letu 1985 (gospodarska reforma), od leta 1945 dalje.

— Ostanek za sklade ni dosežen v zadovoljivi meri, ker ima le indeks 114 napram planu pa le indeks 59.

— Rezervni sklad je bil dosežen v zadostni višini.

— Akumulacija ni bila dosežena napram planu, indeks napram preteklemu letu pa je bil najnižji od vseh doseženih elementov.

Slabo je dosežena amortizacija (minimalna in nadminimalna), kar bo v naslednjem letu oteževalo razširjeno reprodukcijo in odplačevanje anuitetnih obveznosti.

Temeljne organizacije so dosegle naslednji ostanek čistega dohodka za sklade:

	din
Tozd Verigarna	4,501.866
Tozd Verigarna	12,182.962
Tozd Sidrne verige	4,229.106
Tozd Kovačnica	1,685.534
Tozd Orodjarna	1,240.084
Tozd Vzdrževanje	3,865.269
Tozd TIO	2,998.949
SKUPAJ:	30,703.770

— Naslednji tozdi so obračunavali tudi nadminimalno amortizacijo: Verigarna, Vzdrževanje in TIO, vsi ostali tozdi pa le minimalno. Do konca leta bo po pričakovanju le še tozd Vijakarna obračunala nadminimalno amortizacijo, vendar pa ne v višini 8 %, ampak le 4 %. Ostali tozdi ne bodo mogli obračunati dodatne nadminimalne amortizacije, tako da bo skupni plan amortizacije v višini 59,015.044 din komaj dosežen.

— Vse temeljne organizacije so iz delitve čistega dohodka za sklade pokrile regres za topli obrok, obvezni prispevek za rezervni sklad, vnos v poslovni sklad za pomoč nerazvitim republikam in pokrajinam, preostalo pa je še 16,387.889 din čistega dohodka, ki ga bomo ob koncu leta razporedili v glavnem za sklad skupne po-

rabe, le v manjši meri pa za poslovni sklad.

Po eni plati gledano je poslovni rezultat dober, vendar je zaskrbljujoče to, da nismo uspeli ustvariti večjega ostanka čistega dohodka, ki bi nam omogočal pokrivati povečane življenjske stroške, kot je bilo to v preteklih letih.

— Obratna sredstva za financiranje redne oskrbe proizvodnje z reprodukcijskim materialom postajajo vedno večji problem. Zaradi pričakovanega zvišanja cen surovinam, energetskim virom, pomožnemu materialu itd., od 30 do 60 odstotkov (devalvacija dinarja od 1. 1. 1980 do 6. 6. 1980 za ca. 40 %), ki se sukcesivno že uresničuje, bodo potrebna za redno proizvodnjo dodatna obratna sredstva, ki jih ocenjujemo v višini 40 do 60 mio din.

Poslovne banke, tako Ljubljanska banka kot Interna banka SZ, znižujejo:

- eskont menic;
- kratkoročno kreditiranje za 5 % kvartalno;
- kredite za pripravo izvoza za 30 %.

Ob koncu leta ne bomo zmogli večjega vnosa sredstev v poslovni sklad za obratna sredstva.

Potrebna pa bodo tudi večja obratna sredstva za uvoz surovin in drugega materiala, ker smo se v preteklih letih pretežno oskrbovali sukcesivno iz domačih železarn.

Zbor članov ZK delovne organizacije

Zadnji kongres ZK, ki mu je predsedoval tovariš Tito, nam je prinesel določene organizacijske spremembe. Komunisti so v široki razpravi izrazili glede teh sprememb nekatere pomisleke. Vendar, ko so se analizirale vse pripombe, je bilo ugotovljeno, da je vzrok temu samo večja odgovornost vsake OOKZ in s tem tudi vsakega posameznega člana. Ravno angažiranost vsakega posameznika in samostojnost OOKZ je delno vplivala na manjšo aktivnost članstva ZK na nivoju delovne organizacije. Aktivnost oziroma samostojnost OOKZ je pokazala, da je bila bojazen odveč. Samostojnost se je povečala, tudi nekateri posamezniki so postali aktivnejši. Vendar je zašepala povezanost med osnovnimi organizacijami v DO.

Ker se je pokazala potreba po takšni povezanosti, smo se po dveh letih premoru ponovno zbrali člani ZK Verige, in sicer 27. 10. 1980. Prisostvovala sta tudi sekretarka in organizacijski sekretar občinskega komiteja ZKS Radovljica.

Obravnavali smo naslednje probleme:

- organiziranost, delovanje in vpliv ZK v DO;
- gospodarjenje do konca leta 1980.

Pod prvo točko je bilo podanih osem poročil OOKZ. Oceno gospodarjenja do konca leta je podal direktor delovne organizacije.

Na osnovi razprave in poročil, ki so bila podana, je delovno predsedstvo oblikovalo sklepe, ki so jih nato obravna-

— S sprostitev cen našim izdelkom na domačem tržišču bomo predvideno lažje sledili hitrim spremembam v cenah reprodukcijskega materiala in se lažje prilagajali razmeram na domačem tržišču.

— V bližnji bodočnosti se ne obetajo najboljši časi, posebno še, ker se gospodarske razmere v najbolj razvitem svetu vse bolj zaostrujejo. Razviti zahod je v gospodarski stagnaciji in za leto 1981 ne predvideva zvišanja proizvodnje niti narodnega dohodka, odnosno bo prišlo do večjih zastojev v posameznih gospodarskih panogah (jeklo, avtomobilska industrija itd.).

Zaradi tega se bodo tudi zmanjševale možnosti našega trajnejšega povečanja izvoza, konkurenčne sposobnosti itd. Vzhodnoevropske države pa imajo poleg drugih težav tudi probleme s preskrbo z energetskimi viri, kar prav tako onemogoča večjo gospodarsko dejavnost in povečano menjavo s tujino.

S skupnimi napor, predvsem pa z racionalno organizirano proizvodnjo, dobrim izkoriščanjem strojev, povečanjem prolepoti rož in dostojanstvenosti, je vloženo več dela in tehnologije, bomo morali te težave premagovati, da bi s tem ustvarjali trajnejše osnove za nadaljnji razvoj delovne organizacije.

Zvone Jakopič

vale vse OOKZ. Sklepi bi naj bili predvsem podlaga za razgibanje delo OOKZ, oziroma vsakega njenega člana.

Navzočih je bilo 82 članov od skupaj 136, kolikor šteje članstvo ZK v naši delovni organizaciji.

Odsotnih je bilo 54 članov, kar pomeni, da smo ali tako zaposleni ali pa nimamo pravilnega odnosa do organizacije, katere člani smo.

Osnovne organizacije bodo zato morale postoriti še marsikaj, da bo ZK v naši DO pridobila takšen vpliv, ki ga kot avantgarda delavskega razreda mora tudi imeti. Ker je osnovna organizacija organizacijska oblika delovanja ZK, pomeni, da se bo vpliv ZK povečal samo z discipliniranim in vestnim delom vsakega posameznega člana, tako na delovnem mestu kot v organizaciji.

»Komunisti prevzemajo in nosijo za svoje družbeno delovanje odgovornost pred delavskim razredom, svojim narodom in jugoslovansko socialistično skupnostjo ter pred delovnim kolektivom, v katerem delajo, pred občani družbenopolitične skupnosti, v kateri živijo, pred družbenopolitično in družbeno organizacijo, katere člani so. Delo zveze komunistov in njenih članov je javno in nenehno izpostavljeno oceni in kritiki delavskega razreda, delovnih ljudi ter njihovih samoupravnih in družbenopolitičnih organizacij in skupnosti.«

Tako piše v statutu ZKJ.

B. Trseglav

Zgodovinska noč

J. Vidmar: »Slovenski narod danes prvič po tisoč tristo letih nastopa kot enakopraven, samostojen in suveren narod, da ustvari državno tvorbo v skupnosti z bratskimi narodi Jugoslavije...«

Prihajajo v skupinah, posamično. Prihajajo počasi, izčrpani, premočeni ali obrazi so vedri. Njihovi obrazi so nasmejani, polni velikega pričakovanja. Njih oči so jasne in polne zaupanja. Končno so na cilju — v zakotnem samotnem kraju sredi bosanskih planin, njihova dolga, naporna in nevarna pot je končana. Prišli so od vsepovsod, iz najbolj oddaljenih krajev Jugoslavije, prihajali so iz brigad ali odredov. Njihova pot ni poznala ovir, ne žrtev, kajti prihajali so na enkratno zgodovinski in neponovljivi zbor, kjer bodo združeno osnovali novo, lepšo in srečnejšo Jugoslavijo.

Pozna, deževna in blatna jesen dneva, ki budi v srcih delegatov veselje in radost nad pričakovanim.

Spušchal se je večer 29. novembra, ko so se delegati za drugo zasedanje AVNOJ začeli zbirati v Domu kulture.

Pršil je dež, ulice so bile mračne in blatne, tako da so se ljudje v svetli, topli in skromni, toda okusno okrašeni dvorani doma počutili lahkotno in sproščeno. Dvorana je bila določena za delegate, balkon pa za občinstvo. Delegati so prihajali v skupinicah, zasedali so prostore, se pozdravljali in pogovarjali. V dvorani je nenehno brenčalo od človeških glasov, z balkona pa je bilo slišati tudi pesem mladincev.

V zamračenem domu so se delegati zbrali v čuden in nepopisen državni zbor. Takih poslancev ni imel še noben parlament v zgodovini narodov in držav. Prav tako se še noben parlament v zgodovini ni sestavil in zasedal v mestecu, sredi okupiranih sovražnih enot, na dometu sovražnikovih tankov, proti katerim naša vojska ni imela druge obrambe kot veliko neizmerne hrabrosti. Zunanja podoba je bila dokaj nenavadna! Med navzočimi delegati si videl sive glave in golobrade mladeniče, delavce in profesorje, kmete in književnike, višje oficirje naše armade in navadne borce, duhovnike — pravoslavne, katoliške in muslimanske, žene, ogrnjene s preprosto kmečko ruto in intelektualke. Večina delegatov je bila v uniformah in z revol-verjem ob pasu, vendar so bili

med njimi tako rekoč tudi civilisti: videl si lahko črnogorsko čepico, bosansko kučmo, tu pa tam rdeče turško pokrivalo ali delavsko čepico.

Tak je bil ta državni zbor in take so bile okoliščine, v katerih je ta parlament skoraj s puškami v rokah, sredi najhujših osvobodilnih borb izvrševal državni preobrat in prinesel nov demokratični temelj državne ureditve naših narodov. Vsi so s svojim delovanjem in prepričanjem živeli za stvar, njihovo, skupno stvar, ki so ji danes hoteli dati tudi svoj pečat nadaljnjega federativnega delovanja bratskih narodov.

Nenadoma je v dvorani prenehalo govorjenje — vstopil je tovariš Tito v spremstvu članov Vrhovnega štaba in centralnega komiteja Partije: Kardelja, Rankovića, Pijade in drugih. Eno sekundo je bila modra tišina, nato so delegati skočili na noge, po dvorani je zagrmelo ploskanje in sledili so navdušeni vzkliki delegatov in občinstva Titu, Partiji, vojski.

Zasedanje se je začelo s petjem himne, ki so jo z zborom vred peli tudi delegati in občinstvo. Dr. Ribar je prebral referat o delu AVNOJ med prvim in drugim zasedanjem, nato so zasedanje pozdravili predstavniki Partije, vojske, mladine, AFŽ iz posameznih naših dežel: Srbije, Hrvatske, Slovenije, Črne gore in Bosne in Hercegovine. To je bil nekakšen uvod v tisto bistveno, zaradi česar je bilo zasedanje sploh sklicano.

Izvolili smo delovno predsedstvo, opravili verifikacijo mandatatov, poslušali razne pismene pozdrave, ki so bili poslani zasedanju. Po tem je prvi predsednik dr. V. Kecmanović-Džed do dal besedo tovarišu Titu. Tito je nekaj minut stal za govorniškim odrom in čakal, da bo potihnilo vzklikanje. Večkrat je začel: »Tovariši in tovarišice...«, toda njegove besede so se izgubile v ploskanju in vzklikanju delegatov. Z roko je pozival delegate, naj nehajo, a je bilo vse zaman; končno je še sam zaploskal z delegati.

Titov referat je trajal približno eno uro. Bil je preprost, jasen in jednat brez sleherne odvečne besede. Tito ga je bral mirno, malo je pridvignil glas

samo na tistih mestih, ko je govoril o izdajalcih, ki so ne samo v usodnih dneh naše domovine izdali svojo deželo, temveč so poskušali zavezniško javnost prevarati in predstaviti boj narodnoosvobodilnega gibanja in njegove vojske za svoj boj. Delegati so Tita pogosto prekinjali s ploskanjem in vzkliki, na enem mestu pa se je utrgal pravi hudournik srda, ogorčenja in negodovanja. Bilo je ob Titovih besedah — da so bile narodom Jugoslavije potrebne velikanske žrtve, da bi prepričali svetovno javnost, da je kri, prelita v Jugoslaviji, njihova kri, ne pa kri tistih izdajalcev, katerih poglavarji uživajo gostoljubje v zavezniških deželah.«

Tito govori, delegati poslušajo in razmišljajo. Razmišljajo o revoluciji, o zmagi, o njenih poteh. Poti pa so dolge in nevarne. Vzdržati in upati, boriti se in delati s svojimi rokami, ne boječ se poti, ki je tako strma in kjer preti stalna smrtna nevarnost. In zdaj, danes, prav tukaj v tej majhni svetli dvorani — zmaga naše jugoslovanske revolucije. Nihče si ni točno mogel zamisliti teh form, ki zmagujejo. Vsi boreči se zanj so razmišljali o njej, vsi so poskušali videti, kako bo tekla naša revolucija, opirajoč se na izkušnje drugih revolucij, ki so bile že izvršene. Vendar je sedaj pri nas izpadlo vse drugače, kot je bilo napisano v knjigah. Vse je bilo tako drugače, vse, kar se je dogajalo v naši domovini, je bilo tako globoko, tako naslonjeno in povezano s splošnimi zakoni družbenega razvoja. Mi smo sami izven vseh modelov in kalupov, z vso svojo močjo našli svojo lastno pot in svoj cilj in imeli smo nepopisno moč za svoje ideale. Z vso svojo močjo in voljo smo nevzdržno šli k zmagi.

»V tej težki, z gotovostjo lahko rečem najtežji situaciji v zgodovini naših narodov se je našla ena sama organizacija v vsej naši državi, ki je bila tako rekoč zunaj zakona in so jo preganjali vsi oblastniki v Jugoslaviji, ki pa je vse svoje izkušnje in organizacijske sposobnosti, vse svoje preizkušene borce dala v službo svojemu zaslužnjemu narodu...«

»Potrebno je bilo preliti potoke dragocene ljudske krvi, potrebno je bilo, da so desetisoči naših najboljših sinov dali svoja življenja med dveletno neenako borbo s sovražnikom, da si je resnica o dejanskem položaju v Jugoslaviji utrla pot v svet. Mogoče še ni nikdar kakšen majhen narod toliko žrtvoval, da bi prepričal svetovno javnost, da je kri, ki je bila prelita v Jugoslaviji, njegova kri...«

»...Borba naših narodov in sijajni uspehi, ki so jih dosegli na bojnem polju s svojo narodnoosvobodilno vojsko in partizanskimi odredi, so nam v vsem naprednem svetu pridobili velike simpatije, ustvarili so pogoje, da bodo naši narodi uresničili svoje težnje — svobodo, resnično demokratsko federativno Jugoslavijo...«

Delegati in gostje so stoje ter z dolgotrajnim, burnim ploskanjem in s klici: »Živel naš voditelj, tovariš Tito! Živel bratstvo vseh narodov Jugoslavije! Živela naša slavna vojska!« nagradili konec govora tov. Tita.

»Po referatu se je začela razprava. To so bile izjave posameznih delegatov v zvezi z referati saj je sleherni govornik želel povedati, kaj pomeni za njegov narod današnji dan, kakšne možnosti zanj odpira življenje v državni skupnosti, osnovani na oblasti ljudstva in enakopravnosti narodov. Govorniki so bili iz vseh krajev, pripadniki raznih strank, toda vsi so se strinjali v tem, da so se med vojno v Jugoslaviji zgodile velike, zgodovinske spremembe. Jugoslovanski narodi, ki so jih bili bivši oblastniki izdali, so se dvignili k orožju, organizirani in pod vodstvom Komunistične partije, so začeli novo poglavje v zgodovini vsakega jugoslovanskega naroda posebej in vseh skupaj. Na vodstvo političnih sil se je postavil delavski razred in ta revolucionarna sprememba daje Jugoslaviji njeno notranjo trdnost ter ji odpira svetle perspektive razvoja in napredka...«

V dvorani je bilo slovesno vzdušje. Brali smo deklaracijo, ki odloča, da se AVNOJ konstituirava v vrhovno zakonodajno in izvršilno predstavniško

telo Jugoslavije, da se vzpostavi Nacionalni komitej OF, prek katerega bo AVNOJ opravljal svojo izvršilno funkcijo, da se vladi v begunstvu odvzamejo vse pravice zakonite vlade Jugoslavije, da se Jugoslavija osnuje na demokratičnem, federativnem načelu kot državna skupnost enakopravnih narodov.

Nato so delegati z burnim ploskanjem sprejeli sklepe v smislu deklaracije. Z izrazito vihnim ploskanjem je bil sprejet sklep o odvzemu pravic zakonite vlade tako imenovani jugoslovanski vladi v tujini in o prepovedi vrnitve v državo Petru Karađorđeviću.

Ko je bilo končano branje predloga tega odloka, so vsi delegati skočili na noge, za njimi tudi občinstvo na balkonu in sprožilo se je navdušeno ploskanje. Delegati so vzklikali: »Nočemo izdajalske vlade! Nočemo kralja izdajalca!« Revolucija, prava revolucija. To je velika »grandiozna« predstava, ki se vrši samo enkrat v zgodovini in tu sposobnosti imitiranja ne pomagajo prav nič.

Vsako revolucijo mora roditi narod sam, da bo res njegova, mora pretrpeti in doživeti vse njene rojstne bolečine, bolečine in trpljenje naroda, njegovo neponovljivost. Ona, revolucija sama mora roditi tudi ljudi, ki bodo z voljo in močjo sposobni prevzeti in vzdržati in da bodo vztrajali in šli neomajno proti cilju, neozirajoč se na žrtve in ne ustavljajoč se na pol poti. In mi smo v tej težki in surovi dobi imeli toliko moči, volje in vztrajnosti, da smo sprejeli vsako žrtve, da smo imeli toliko moči, da smo vzporedno s temi žrtvami dajali našim naporom smisel in opravičilo pred zgodovino.

Zato smo tedaj v tej temni deževni noči, v tej majhni dvorani daleč v zakotnem in samotnem kraju sredi bosanskih planin sami delali svojo zgodovino, ne vprašujoč nikogar, kako bomo reševali vprašanje, od katerih je odvisna naša usoda. TAKO JE ROJENA NOVA JUGOSLAVIJA.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Poročilo komerciale

Devet mesecev gospodarjenja je za nami in ponovno delamo obračun svojega dela. Poglejmo si, kako nam je na področju komerciale uspevalo izpolnjevati planske naloge in s kakšnimi problemi se srečujemo na tem področju.

V devetih mesecih letošnjega leta smo prodali 9.339 ton naših izdelkov, kar znaša v odnosu na plan 96 % ali napram istemu obdobju lanskega leta 4 % manj. Pri tem smo iztržili 515.691.828 din, kar pomeni 3 % prekoračitev plana 1980 oziroma 22 % več kot v lanskem letu. V naslednji tabeli so prikazani rezultati vrednostne in količinske prodaje po posameznih tozidih za obdobje devetih mesecev.

Pri tozid Sidrne verige smo vključili pri realizaciji tudi žico.

Rezultati, predvsem vrednostni, izkazujejo določena povišanja, vendar to nas ne sme zadovoljiti, če pomislimo na našo stopnjo inflacije ter rast cen, kar nam je povišalo naš prihodek, k čemur pa nismo ničesar pripomogli z našim delom.

Rast cen je bila nezadržna in nam je v letošnjem letu podražila našo proizvodnjo za 31 %. Pri tem so samo osnovne surovine porastle za 54 %. Naše cene so ostale pod družbeno kontrolo in nam je uspela podražitev v aprilu za 12,4 odst., kar pomeni, da precej zaostajamo za splošno rastjo cen. Res je, da smo z delnim

premikom kvalitete predvsem v Verigarni uspeli cene povišati preko uradno dovoljenih, kar pa še vedno pri večini grup izdelkov ne zadošča za pozitivni rezultat.

V oktobru smo bili z našimi izdelki uvrščeni v skupino pristo formiranih cen, kar pomeni, da bomo lahko oblikovali cene po pogojih trga, vendar v okviru družbene resolucije. Postopek za korekcijo cen bo enostavnejši in hitrejši. Ne smemo pa računati, da bomo lahko postavljali cene po naši želji, predvsem zato, ker prodajamo izdelke, ki imajo na trgu konkurenco in bi s tem zapravili zaupanje kupcev. V bodoče bomo morali biti pri postavljanju cen prav zaradi

trg. Kupci so največkrat brezkompromisni in zaračunavajo oz. zahtevajo, kar je v pogodbi dogovorjeno; tudi penale. Posebno boleče je tam, kjer v zamenjavo dobivamo tako potrebne reprodukcijske materiale. Če govorimo o solidarnosti pri dobavah, potem je le-ta pri izvoznih poslih gotovo na prvem mestu.

Na kratko še o oskrbi. Zaradi znanih ukrepov omejevanja uvoza in pospeševanja izvoza, je bilo domače tržišče z repro-

materiali slabo oskrbljeno. To smo čutili tudi v naši proizvodnji. Občasno je primanjkovalo embalaže, raznih kemikalij, kartonov in podobno. Pri osnovnih surovinah celotne teže slabe oskrbe nismo preveč občutili, saj smo z ustvarjenimi devizami zadovoljivo oskrbovali proizvodnjo z žico. Tudi do konca leta proizvodnja pomanjkanja surovin ne bo trpela. Izjema so seveda občasni izpadi, ki pa nikoli niso trajali predolgo.

Vinko Marzidovšek

Proizvodnja v oktobru

Čeprav so bili rezultati proizvodnje v oktobru količinsko pod planiranimi, so pa vrednostni pokazatelji tako proizvodnje kot tudi prodaje toliko boljši. Odpremljene količine so se v vseh temeljnih organizacijah zelo približale planiranim. Tudi podatki o izvozu so razveseljivi, saj smo s količinsko odpremo 20 odst. večjo od plana dosegli 872.158 \$, kar predstavlja 90 % več kot je planirano. Če bomo tudi v naslednjih dveh mesecih nadaljevali s takšno odpremo za izvoz, bomo prvotno postavljen obseg izvoza za letošnje leto 5.500.000 \$ dosegli. Kasneje smo sicer zaradi usklajevanja zunanjetrgovinskih bilanc v okviru SOZD Slovenske železarne ta plan povečali, vendar to povečanje ni bilo postavljeno na realnih osnovah.

Tozid Vijakarna je količinski plan proizvodnje dosegla po teži 95 %, komadno pa 102 %. Tako je v desetih mesecih letošnje proizvodni plan dosežen 105 % količinsko in 112 % vrednostno. Odpremljena količina je bila tako v oktobru kot tudi v obdobju januar—oktober večja od proizvodnje. Celotni prihodek je za 12 % večji od predvidenega. Po posameznih grupah izdelkov je bilo doseganje osnovnega plana zelo različno. Kapacitete in naročila niso usklajene. Za nekatere vrste specialnih zakovic ni bilo naročil.

Tozid Verigarna je količinski plan proizvodnje preseglal 1 %, vrednostnega pa 8 %. Realizacija je bila rekordna v letošnjem letu in predstavljala 45 % prodaje celotne delovne organizacije. S takšnim obsegom prodaje je bil dosežen tudi kumulativni plan prodaje v obdobju januar—oktober. V sami proizvodnji so nastajale težave zaradi termične obdelave, primanjkovalo je nekaterih kemikalij.

V tozid Sidrne verige plan ni bil dosežen. Vzroki so skoraj isti kot v preteklih mesecih. Za kompletiranje sidrskih verig nad 43 mm ni bila v celoti zagotovljena oprema, zato so se zaloge polizdelkov in nedovršene proizvodnje povečale. Pri nekaterih grupah izdelkov je primanjkovalo naročil, pri drugih

ni razpoložljivih kapacitet. Bolj uspešna je bila proizvodnja za interni trg. Zaradi zastojev pri proizvodnji je znašala odprema le 220 ton in tako je kumulativni podatek desetmesečnega obdobja 89 % izpolnitev količinske prodaje.

Tozid Kovačnica je proizvodni plan za eksterni trg količinsko dosegla in tudi vrednost proizvodnje bistveno ne odstopa od plana. Proizvodnja za interni trg pa zaostaja, saj primanjkuje odlitkov za izdelavo opreme za sidrne verige. Prodaja v oktobru sicer ni dosežena količinsko 100 %, vrednost pa je 11 % večja.

Tozid Orodjarna se je v oktobru preselila v nove prostore, vendar je vrednost proizvodnje kljub temu nad planom. Tudi v obdobju 10 mesecev izkazujejo 2,3 % večjo vrednost proizvodnje. Zaradi velikih podražitev pri orodnem jeklu in ostalih materialov prvotno postavljene planske cene orodja ne zadoščajo in smo jih povečali za 10 %, kar bo tudi osnova za sestavo letnega plana 1981.

V tozid Vzdrževanje je vrednost proizvodnje v oktobru 4.899.261 din kar je sicer pod planom, vendar gre tu le za tehniko obračuna, saj šele trimesečni obračun izkazuje dejansko stanje. Kljub temu do konca oktobra zaostajajo za postavljenim planom le 2 %.

V tozid TIO so presegli mesečni plan proizvodnje 4,8 %, plan prodaje pa 2,5 %. Težave, ki ovirajo normalno proizvodnjo in tudi odpremo, izvirajo iz pomanjkanja nekaterih sestavnih delov, ki jih kupujemo na domačem trgu, delno tudi iz uvoza. Zaradi teh ni možno kompletirati vseh izdelkov za odpremo.

Do konca leta sta nam ostala le še dva meseca. Tako še delamo ocene o proizvodnji, prodaji, pa tudi o ustvarjenem dohodku za letošnje leto, saj so nam ti podatki potrebni pri sestavi gospodarskega načrta za prihodnje leto. Izgledi, zlasti glede oskrbe z repromaterialom in glede povišanja stroškov, niso ravno obetavni, vsaj, če se oziramo na razmere v letošnjem letu.

M. K.

Zgodovinska noč

(Nadaljevanje s 3. strani)

»Po končani seji predsedstva, ki je trajala približno pol ure, je njegove sklepe sporočil M. Pijade. Njegov glas je svečano zazvenel, ko je začel brati odlok, s katerim je bil tovariš Tito imenovan za maršala Jugoslavije. Ko je potihnilo ploskanje, ki so z njim delegati in občinstvo sprejeli ta odlok, je Tito vstal in stopil na govorniški oder. Stal je na govorniškem odru nekaj trenutkov z nekoliko sklonjeno glavo; bil je utrujen in ginjen. Nato je naglo dvignil glavo ter se s trdnim glasom zahvalil delegatom za zaupanje, ki so ga izrazili ne samo njemu osebno, temveč vsej vojski. Nato je dal delegatom besedo, da se bo na čelu naše vojske do zadnjega diha boril za zmago ljudstva. Njegovo obljubo so delegati sprejeli z viharim ploskanjem in pesmijo.«

Čutili in zaupali so, da je vodstvo naše zgodovinske stvari v pravih rokah, v rokah človeka, ki živi za skupno, našo stvar in zna pozabiti na vse, kar ni nujno, ni važno, pa tudi nase.

Velika in redka sreča je, da je stvar v rokah človeka, ki se ji je popolnoma posvetil. In resnično velika in trajna dela nastajajo samo takrat, če se jim človek popolnoma posveti, ne ozirajoč se na ostale interese. Lik maršala Tita govori o veličini naše borbe. On je opravičeno njen simbol. Prejel je od nje svojo veličino in sedaj jo ona prejema od njega.

Okrog 5. ure zjutraj je dr. Ribar zaključil zasedanje in delegati so se pričeli razhajati.

Niso bili utrujeni, čeprav so prebedeli celo noč. Bili so vznemirjeni in svečano razpoloženi. Razmišljali so o novem delu, o novih nalogah, ki so bile pred njimi.

V daljavi so se zaslišali posamezni streli, v bližini pa je nevidna očem šumela peneča reka.

Skozi odprto okno Doma kulture je prihajala v dvorano vlaga, megla in že slaba svetloba vlažnega jesenskega dneva — prvega dneva demokratske federativne Jugoslavije.

Marinka Cvetko
v pomoč: R. Čolaković —
Spomini

možnosti prostega formiranja še posebno previdni. Predvsem pri izdelkih široke potrošnje moramo računati tudi na padec kupne moči potrošnikov.

Sicer je vladala na domačem trgu celotno letošnje leto dovolj močna konjunktura, tako da smo z lahkoto prodali celotno proizvodnjo in še znižali zaloge.

Imeli smo možnost, da bi situacijo na trgu izkoristili še bolj, kar pa nam ni v celoti uspelo. Dosti kupcev je ostalo nezadovoljnih in velja tudi za nas izrek, da je treba kupce pridobivati v konjunkturi. Delavci v komerciali smo se letos skoraj vsak dan znašli v situacijah, ko je pri naših kupcih stala proizvodnja, tekoči trak, stroj ali podobno, ker nismo mogli pomagati. Ugotavljamo namreč, da je še vedno premajhno razumevanje proizvodnje za težave na trgu in da velja dostikrat ustreči kupcu, čeprav s trenutno večjimi stroški. To je naložba, ki se obrestuje. Kot kupci v trgovinah neprestano tarnamo nad pomanjkanjem določenih artiklov, sami pa smo povzročali težave rudnikom, tovarnam sladkorja, cementarnam, pohištvu itd. Gospodarstvo je namreč organizirano, ki je odvisen od delovanja vsakega posameznega organa.

In kakšni so bili izvozni rezultati? Od planiranih 4.583.330 dolarjev smo v desetih mesecih realizirali za 4.328.970 \$ izdelkov, torej nam ostane za doseganje plana do konca leta še 1.171.030 dolarjev ali 585.515 dolarjev povprečno mesečno. Zaključene pogodbe so preko planiranih, tako da moramo dejansko izvoziti do konca leta po pogodbah še za 2.309.639 \$ blaga. To je skoraj nemogoče, ker smo si z zamudami preko leta ustvarili preveč zaostankov. Zunanji trg ni tako potrpeliv, kot je v zadnjem letu vajeni pomanjkanja domači

Uvajanje induktivnega ogrevanja v Verigi

Energetska kriza in stremljenje k višji kvaliteti naših produktov narekuje tudi naši DO usmeritev v posodabljanje opreme.

Največji potrošniki energije v naši tovarni so naprave za ogrevanje v tehnološke namene. Take sodobne ogrevalne naprave morajo izpolnjevati naslednje zahteve.

hiter zagon agregata (okoli deset minut),

ugoden energetski izkoristek, kvalitetno pregrevanje,

natančna regulacija temperature,

prihranek na delovni sili in obratovanje na osnovi domače energije.

Tem pogojem ustreza induktivno ogrevanje s povečano frekvenco električnega toka.

V tehnologiji induktivnega ogrevanja se dandanes pri nas in v svetu uporabljajo različne frekvence, po svojih fizikalnih zakonitostih prirejene namembnosti:

nizka frekvenca NF 50... 1000 Hz — za talilne peči v metalurgiji,

srednja frekvenca SF 1000 Hz... 10 KHz — za kovaško ogrevanje in globoko consko kaljenje,

visoka frekvenca VF 10 KHz... 5 MHz — za trdo lotanje, plitvo consko kaljenje.

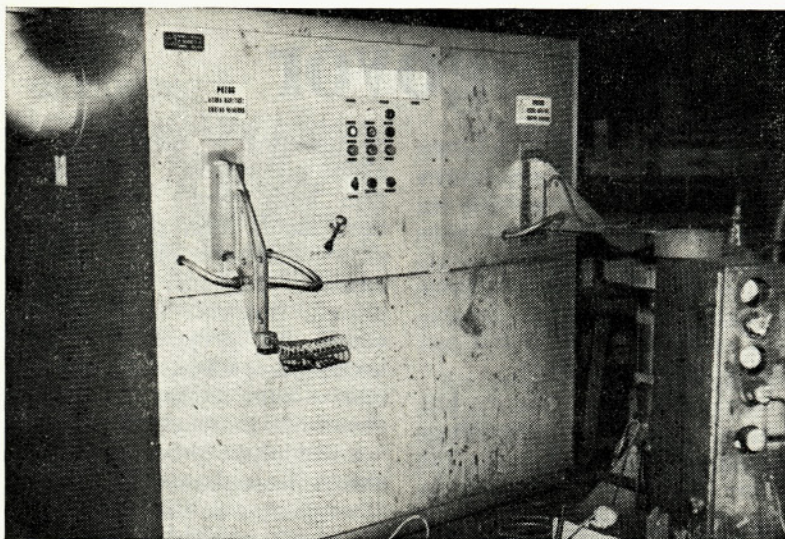
In kako je bilo z uvajanjem tovrstnega ogrevanja v Verigi?

Sredi novembra letos je naša kovačnica zapustila srebrno siva »omara« s kazalnimi instrumenti in stikali, tako imenovan visokofrekvenčni generator za ogrevanje. Ta naprava je letos »burila duhove« tako v proizvodnji kot v tehnologiji in razvoju. Vsi, ki smo sodelovali, vemo, da uporaba te naprave za potrebe kovaškega ogrevanja ni uspela. Zato je bila ob povrnitvi stroškov vrnjena dobavitelju. Za nas bi bilo napak, če se ob tem ne bi zamislili in se vprašali, zakaj naprava ni ustrezala.

V Jugoslaviji smo imeli do nedavnega samo enega proizvajalca VF naprav z dolgoletnimi izkušnjami. Pri številnih uspešno opravljenih naročilih (preko 300 naprav v desetih letih) je bilo tudi nekaj primerov toplega preoblikovanja jekla manjših premerov. To je proizvajalca zavedlo, da je Verigi ponudil napravo za ogrevanje in podajanje surovcev za potrebe utopnega kovanja v naši kovačnici. Žal niso bili predhodno izvedeni tudi potrebni poskusi na naših surovcih, ki bi definirali potrebne čase ogrevanja, pregretja jedra in specifične težave pri tovrstnih podajalnih napravah. Večesečno drago preizkusno obratovanje v naši kovačnici je da-

lo negativen rezultat. Ogrevanje je bilo sicer možno, vendar zaradi predolgega časa ogrevanja daleč izven meja rentabilnosti. Iz navedene razpredelnice je razvidno, da je pravilna izbira frekvence v srednjem področju. Takšno napravo bomo predvidoma nabavili v letu 1981 od drugega domačega proizvajalca v sodelovanju z izkušenim partnerjem iz tujine.

K. E.

Visokofrekvenčni generator moči 50 KW, delovna frekvenca 350.000 Hz

Računalniško krmiljeni obdelovalni stroji postopoma tudi pri nas

Naloge, ki izhajajo iz naše potrebe po izvojni naravnosti in s tem po aktivnem vključevanju v mednarodno delitev dela, je mogoče opraviti samo ob izpolnjevanju nekaterih potrebnih pogojev:

— s stalnim razvojem novih izdelkov optimalnih kakovosti, ki jih narekujejo potrebe trga;

— s konkurenčnimi cenami, ki naj zagotovijo normalno produkcijo in omogočijo tudi nadaljnji razvoj.

Če upoštevamo, da je naša proizvodnja razdrobljena in maloserijska, da tehnologija sloni na klasičnih strojih in principih, da nekateri stroški skokovito naraščajo, je razumljivo, da bo treba nekaj spremeniti, če bomo želeli stanje popraviti. Uspešnost našega dela bomo povečali, če bomo v enoti časa izdelali več in ceneje.

Da bi to željeno stanje dosegli, bomo morali v marsičem spremeniti našo (klasično) miselnost, navade, s čimer mislimo predvsem organiziranost in način reševanja problemov. Večje spremembe bodo potrebne tudi v opremljenosti, koder bodo klasične stroje zamenjali računalniško krmiljeni obdelovalni stroji in sistemi.

Naši znanstveni delavci celo navajajo, da bomo morali v prihodnjih desetih letih tovarne inovirati, da bomo obdržali korak s časom. Ker so danes napredek, sodobni stroji in potencial znanja še vedno združeni v maloštevilnih industrijskih centrih, se pojavlja tudi zahteva po decentralizaciji proizvodnje, ki na prvi pogled zveni nenavadno za naše ustaljene navade in klasična spoznanja. Gre za to, da bo industrializacija stekla tudi na periferiji, torej tam, koder je danes še ni, koder pa so ljudje in njihovi domovi, seveda ob uporabi visokoproduktivnih NC strojev in ob ustrezni povezanosti, ki bo predstavljala celoto in zaključen tehnološki proces.

Danes je uporaba NC stroja postala dejstvo. Ti stroji že uspešno tečejo v nekaterih naših tovarnah. Brez njih si prihodnost težko zamišljamo. V 40 letih se je razvil prvi računalnik, leta 1952 se pojavlja že

prvi računalniško voden obdelovalni stroj, ki je kot vhodno informacijo uporabljal luknjičasti trak. Nadaljnji razvoj je dosegel nesluten razmah, posebno v današnjem času, ko je mikroelektronika nadomestila velike računalnike in dosegla veliko zanesljivost v obratovanju.

Numerično krmiljen stroj predstavlja obdelovalno enoto, ki po smotrno zasnovanem tehnološkem postopku izdelave, zapisanem v določenem programskem jeziku, ki ga stroj »razume«, vedno enako ponovi vse potrebne tehnološke operacije na obdelovancu. Ker je izključen »ljudski faktor«, je s tem dosežena popolna enakost obdelovancev v seriji. Ti stroji delajo desetkrat hitreje kot klasični. Z upoštevanjem principov skupinske tehnologije pri konstruiranju in izdelavi izdelkov, so ti stroji primerni tudi za majhne serije. Analize učinkovitosti strojev so pokazale, da so pomožni časi tudi do 60 odst. manjši kot pri klasičnih postopkih.

Kot končni rezultat uporabe NC strojev navajajo avtorji proizvodno celico, ki jo sestavljajo stroji in robot za posluževanje — streglo. Tako se pojavi nov koncept proizvodnje, ki se bistveno razlikuje od poznane »klasike«. Ljudje v eni izmeni napolnijo zalognik stroja do te mere, da stroj v nadaljnji izmeni teče brez človeške posadke.

Prav gotovo se ob vsem tem pojavlja vprašanje, kako doseči tako stanje in uspešno obvladovati zahtevano tehniko.

Zato je treba:

— razpolagati z znanjem ljudi, ki jih upravljajo, poslužujejo in vzdržujejo;

— razpolagati z banko po-

datkov, potrebnih za pripravo tehnologije izdelave;

— imeti sistem za programiranje;

— imeti NC stroje.

Skratka, poleg osnovnega znanja je treba imeti še razvit informacijski sistem in ustrezno ter učinkovito organizacijo. Seveda tudi brez tesnega sodelovanja z znanstvenimi ustanovami, s proizvajalci strojev z, DO, ki že imajo izkušnje na tem področju, tudi ne gre.

Pri nas načrtujemo uporabo NC strojev v prvi fazi v tozdu TIO in v tozdu Orodjarna. Ko se pripravljamo na izvedbo teh nalog, sledimo naslednjim načelom:

1. Uvedba NC tehnologije je zahtevno delo, ki ga je možno obvladati le z organiziranim in ciljnim delom.

2. Predhodna izobrazbena raven, konkretno oblikovanje teama kot nosilca za izvajanje naloge, predhodno in dopolnilno izobraževanje na visokošolskih ustanovah in pri proizvajalcih strojev, so sestavni deli procesa uvajanja.

3. Upoštevati je treba načelo postopnih korakov tako pri nabavi strojev, kakor tudi pri osvajanju potrebnih znanj in pridobivanju izkušenj po načelu — manj zahtevno k zahtevnejšemu.

4. Učinkovita vzdrževalna služba za mehanski in elektronski del je integralni del proizvodne uspešnosti.

V tem času se ukvarjamo z organiziranjem začetnih aktivnosti. Prav gotovo pomenijo ta prizadevanja prelomnico pri našem nadaljnjem delu, končni uspeh bo lahko le rezultat prizadevnega in tvornega dela vseh nastopajočih v procesu priprave in izvajanja.

Gvido Melink

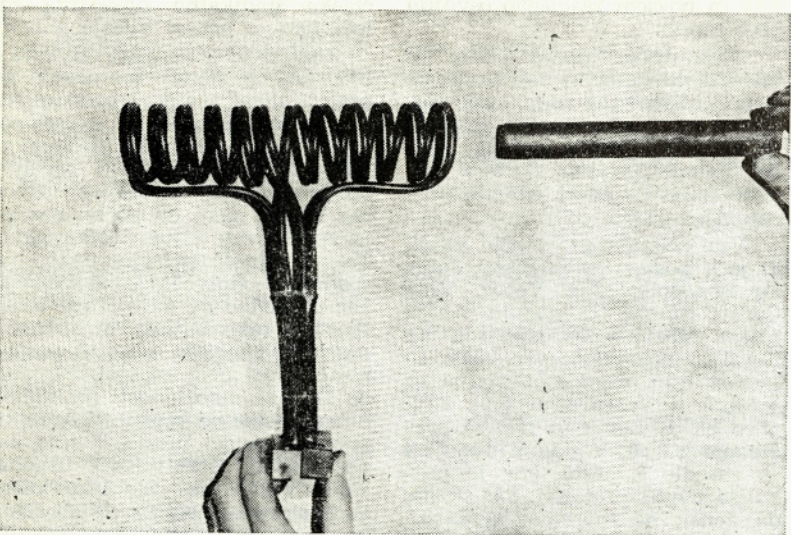
PROSLAVA DNEVA REPUBLIKE

28. novembra ob 18.30 bo v okviru proslave dneva republike v avli OŠ F. S. Finžgarja v Lescah skupen pevski koncert dekliškega pevskega zbora iz Domžal in mešanega pevskega zbora KPD Veriga Lesce.

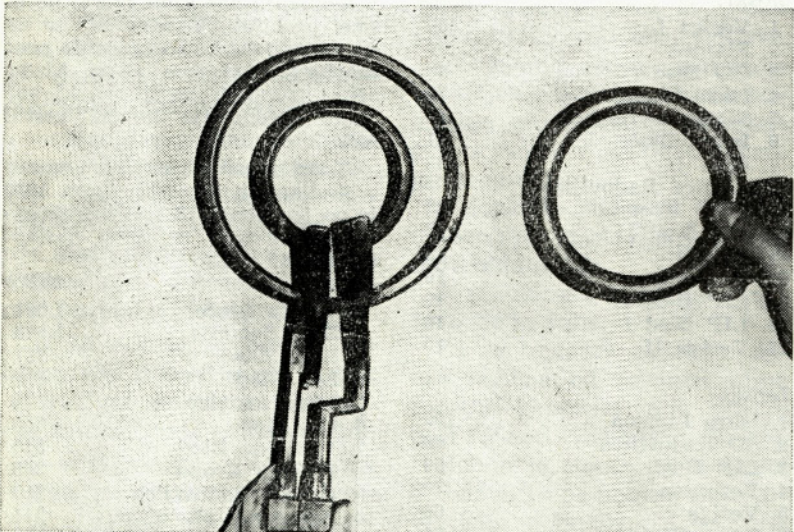
Organizatorja proslave sta komisija za kulturo tovarne verig in krajevna skupnost Lesce.

K razpoloženju na predvečer dneva republike bodo prispevali tudi leški godbeniki.

Vljudno vabljeni!

Induktor za ogrevanje cilindričnih surovcev: surovec za žične sponse Ø 22 mm, čas ogrevanja 24 sek, takt kovaške linije 9 sek.

Induktor za ogrevanje obročev: surovec za matico Bofors, Ø Fe 19 mm, čas ogrevanja 42 sek, takt kovaške linije 18 sek.

Naš pogovor

Na izredni seji DS DO 7. novembra 1980 je bil po opravljenem razpisnem postopku izbran za vodjo tehničnega sektorja tov. Melink Gvido, dipl. ing.. Ob izvolitvi mu čestitamo in želimo uspešno delo. Izkoristili smo priložnost in mu postavili nekaj vprašanj.

V začetku novembra ste bili izbrani za vodjo tehničnega sektorja. Že pred tem ste bili nekaj časa v. d. za opravljanje teh nalog. Kakšen koncept ste si zastavili v prihodnje?

Prezgodaj je še, da bi lahko s polno mero odgovornosti in zrelo predstavil načrt dela tehničnega sektorja, predvsem pa je pomembno to, da si programa ne bom postavljaj sam individualno, temveč ob tesnem sodelovanju s svojimi sodelavci. Tako bodo predvidene aktivnosti in metode dela v prihodnje naša skupna stvar, seveda z opredeljenimi cilji in odgovornostmi.

Čas na začetku bom izrabil predvsem za to, da temeljito spoznam obstoječi način dela, nekatere navade, relacije in tudi, čemur bi lahko rekli spoznavanje in analiza stanja.

Kljub vsemu predpostavljam, da bi zadovoljive rezultate dosegali tedaj, če bomo ob jasnih usmeritvah in prioriteto opredeljenih nalogah uspeli angažirati in motivirati za delo slehernega posameznika v sektorju tako, da bo lahko polno uveljavil svoje sposobnosti, pri čemer pa bomo sleherno dejanje oplemenitili s kontrolo in analizo.

Edinole angažirano delo je ključ za rešitev premnogih problemov.

Ali ste mnenja, da bi se morala organiziranost tehničnega sektorja spremeniti, saj smo o tem dosti razpravljali ob obravnavi Temeljev plana TOZD 1981—1985?

Po teoriji je organizacija fleksibilna tvorba, ki se prilagaja trenutnemu stanju in potrebam in naj bo vedno zasnovana tako, da bo pospeševalnik ne pa zavora racionalnemu in učinkovitemu delu in postopku. Poudarimo tudi to, da je organiziranost v končni fazi vedno stvar dogovora ali sporazuma. Metod in formul za urejanje razmerij na tem področju ni. Priznati moramo, da ne razmišljamo o reorganizaciji v tehničnem sektorju, čeprav smo za to vedno pripravljeni, če se pojavijo boljše rešitve. Radi pa bi uredili in definirali nekatere relacije znotraj sektorja in povezave navzven, in sicer tako da bi do polne mere lahko postavili stanje, ko bodo spoštovane kompetence in odgovornosti posameznih delavcev. Predpostavljam, da bo to pomembna motivacija za nadaljnje delo posameznikov.

Sprejeli smo temeljne planske akte za prihodnje srednjeročno obdobje. Pri tem smo nekoliko prehiteli ostale, predvsem v občini Radovljica. Odnosi s SIS družbene dejavnosti še niso usklajeni. Kako bo potekalo usklajevanje, saj je rok zelo kratek?

Objektivno lahko ocenimo, da nalog pri pripravi planskih

dokumentov v vsem obdobju nismo podcenjevali. Ker smo se dela lotili vestno in zavzeto, tudi sadovi niso izostali. Kot najpomembnejše pa omenjamo dejstvo, da smo upoštevali princip realnosti kot osnovno vodilo pri projektiranju prihodnjega obdobja. Žal tako ni bilo v vseh sredinah. Neresno obnašanje in neodgovoren odnos zavlačuje proces priprave aktov. Za našo delovno organizacijo se mi zdi pomembno to, da smo predvideli naše možnosti za SIS družbenih dejavnosti in ostale, ki so v skladu z dogovorjenimi razmerji.

Če pa plane razumevamo kot projekcijo, ki naj spodbuja k uspešnejšemu delu, bomo morali z razumevanjem obravnavati tudi vse spremembe, ki se bodo pojavljale ob izvajanju. Pomembno je dejstvo, da smo plane pripravljali ob dokaj zahtevnih in nedorečenih odnosih v gospodarjenju naše države nasploh, in da je prvič, da tako resno in celovito obravnavamo ta problem, in pristopamo k tej aktivnosti.

Do zdaj ste opravljali naloge vodje Službe priprave in koordinacije proizvodnje. V prihodnje bo vaš delokrog širši, predvsem se boste dodatno ukvarjali z investicijsko dejavnostjo. Ali pričakujete na tem področju težave zaradi omejenih investicijskih sredstev, saj pričakujemo v prihodnje znatno manj bančnih sredstev?

Vprašanje je zelo aktualno ne samo za našo DO, temveč za vso družbeno skupnost. Dosedanji razvoj in investicijska graditev v tovarni sta postavila solidne temelje za nadaljnje napredovanje. Ker so v glavnem urejene fundamentalne zadeve — objekti, infra struktura, energija, bomo s smotno investicijsko politiko v opremo bistveno izboljšali kazalce uspešnosti poslovanja v prihodnje. Resnično pa obstaja precejšen problem v tem, da zaradi režimskih omejitev in že angažiranih sredstev za odplačevanje kreditov, v letih 1981 in 1982 ne bomo uspeli tako hitro napredovati kot smo načrtovali, ampak bistveno počasneje. Naša naloga je predvsem, da intenzivno pripravljamo dokumentacijo za nadaljnje razvojne usmeritve, potrebno opremo, seveda ustrezno argumentirano in tako pripravljeni počakamo na zeleno luč.

Zavedamo se, da se ta zastoj lahko resno odrazi pri izgubljanju nekaterih pomembnih pozicij pri naših kupcih doma in v tujini, saj začuda v času gospodarske stabilizacije na vseh ravneh, še vedno vlada ugodna konjunktura za naše izdelke, ki jo zaradi pomanjkanja kapacitet ne bomo uspeli izkoristiti.

Na področju investicij bo potrebno usklajevanje, tako znotraj DO, v občinskem merilu, v SOZD SZ in tudi v okviru Temeljne banke Gorenjske. To bo verjetno težka naloga, saj izkušnje iz preteklosti kažejo, da nismo bili pri tem usklajevanju najbolj uspešni. Kako si vi predstavljate to fazo planiranja?

Soglašam z vašimi ugotovitvami. Predvsem želimo in iščemo odgovor na vprašanje, kako v družbi nasploh usmeriti tokove, da bodo dajali optimalne rezultate, kako motivirati subjekte, da bi se podredili le komponenti racionalnosti, ki edina vodi k ustreznim odločitvam. Zaradi poznavanja stanja, pa tudi zato, ker lokalizmov, subjektivizma in ostalih negativnih pojavov ne bomo odpravili čez noč, tudi prihodnja usklajevanja ne bodo dosegla rezultatov, s katerimi bi bili v celoti zadovoljni.

Tako kot smo proces pričeli sedaj, ko smo se dogovorili o prioriteta smereh nadaljnje razvoja, z opredeljenimi družbenimi usmeritvami, z določenim zainteresiranjem za prednostne usmeritve, z izobraževanjem delavcev, le tako bo mogoče doseči postopno preobrazbo. Popolnoma iste razmere in pristop velja tudi za okvire DO, SOZD. Potrebni bodo še veliki napor in stalna akcija.

Ker bo uvoz strojev omejen, se bomo v prihodnje skušali preorientirati na nakup opreme na domačem trgu. Ali bo to možno glede na značaj naše proizvodnje?

Naša proizvodnja posebno nekaterih izdelkov je močno specifična in zahteva specialne stroje in naprave, ki jih v jugoslovanskem prostoru še nihče ne proizvaja. Maloštevilni proizvajalci te opreme v tujini imajo zato privilegiran položaj in svoje stroje razmeroma drago prodajajo. Pri nadaljnji investicijski politiki bomo morali upoštevati naslednje usmeritve:

— največja možna preusmeritev na domači trg;

— bolj malo se bomo podali v nakup strojev, ki jih ponujajo države vzhoda;

— zdi se mi, da ne zveni preoptimistično, če predpostavljamo, da mnogoteri stroj lahko skonstruiramo in izdelamo z lastnim potencialom znanja in izkušnjami, seveda s tem, da si za to dejavnost zagotovimo ustrezne zmogljivosti in organizacijo dela.

Kakšni so izgledi za razvoj posameznih proizvodnih programov v prihodnje?

To vprašanje bi morali postaviti predvsem našim poslovnim organom — direktorju DO in posameznim vodjem TOZD in zahtevati jasne in konkretne odgovore. Po strokovni plati in povezano z ostalimi sektorji in službami, se pri nas veliko ukvarjamo z vprašanjem razvoja in nadaljnjih usmeritev. Predvsem smomnenja, da so proizvodom, ki ne izpolnjujejo pogoje naših srednjeročnih usmeritev, šteti dnevi. Če ne bomo zavestno in pravočasno vplivali na spremembe, nas bo v to prisilila ekonomska nuja. S tem v zvezi bi morali smelo pospešiti prestrukturiranja v okviru DO v prednostne dejavnosti in temu ustrezno spremeniti tudi organiziranost. Mnenja smo, da je naš program potreben temeljitega pregleda, na čemer bo treba še trdo delati in spremeniti

našo klasično miselnost obremenjeno z ustaljeno prakso in navadami.

Kako bomo reševali problem oskrbe v prihodnje glede na predvideni razvoj železarn v Sloveniji?

Predpostavljam, da bo ob ugodni konjunkturi tudi v prihodnje glavno težišče dela komercialnega sektorja in vodstva DO na reševanju problema preskrb z osnovnim in pomožnim materialom. Materialna bilanca se tudi v prihodnjih petih letih v Jugoslaviji ne bo bistveno popravila, zato ne bodo težave pri preskrbi nič manjše kot doslej.

V okviru SOZD SZ tečejo akcije, kako zadovoljiti potrebe predelovalcev žice z osnovnim materialom, vendar le v obsegu, ki ga omogoča boljše izkoriščanje obstoječih kapacitet in zmanjšanje izmeta. Te akcije še niso zaključene.

Na osnovi tega predpostavljam, da bo tudi v prihodnje naš pomembnejši vir uvoz materiala iz vzhoda, ki nikakor ne sme ugasniti. Tudi problematična preskrba je eden poglavitnih momentov, ki močneje narekuje potrebo po prestrukturiranju v naši DO.

Uredništvo

Šport

USPEH ODBOJKARJEV IN ODBOJKARIC

Na letošnjem občinskem sindikalnem prvenstvu v odbojki je nastopilo 15 moških in 8 ženskih ekip. Tekmovanje, ki ga je organizirala ZTKO in občinski svet zveze sindikatov Radovljica, je potekalo 15. in 16. oktobra v telovadnicah osnovnih šol v Gorjah, na Lipnici, v Lescah, Radovljici in v Begunjah.

Moški so bili razdeljeni v štiri predtekmovalne skupine. Nosilci skupin in obenem tudi favoriti niso dovolili nobenega presenečenja, tako da so se drugi dan tekmovalja v Radovljici pomerili med seboj isti nasprotniki kot lani, to je GG Bled, Plamen, Iskra Lipnica in Veriga. To so bile v glavnem izenačene ekipe, tako da so sicer maloštevilni gledalci lahko uživali v dokaj kvalitetni igri vseh moštev. Kljub temu pa je ekipa Verige nekoliko izstopala. Ekipa v postavi Knežević Dane, Torkar Mitja, Pogačar Darko (Vzdrževanje), Pogačar Darko (skupne službe), Zupan Milan in Legat Igor je zaigrala res odlično. Premagala je vse nasprotnike GG in Iskro z 2 : 1, Plamen pa z 2 : 0 in povsem zasluženost osvojila prvo mesto.

Naša druga moška ekipa, na hitro sestavljena in neuigrana, je v predtekmovanju sicer vsa srečanja z Iskro iz Lipnice, Elanom in SOB Radovljica izgubila, vendar vseeno pokazala, da bi z vsaj malo treninga lahko dosegla precej več.

Vsa pohvala gre ženski ekipi, ki je v postavi Silva Pisek, Janika Pogačnik, Olga Veber, Vida Černe, Stanka Žbogar in Anica Lužar igrala v osnovni šoli na Lipnici. Odbojkarice iz Iskro so bile za njih premočne, zato pa so izgubile z Vezeninami le z 2 : 1, prvo ekipo Elana so gladko premagale z 2 : 0. V skupni uvrstitvi so zasedle 5. mesto, kar je najboljša uvrstitev doslej. Res škoda, da žensk ne moremo navdušiti, da bi pričele z redno vadbo vsaj kake dva do tri mesece pred takim tekmovanjem.

Vrstni red:	
moški:	točke
1. Veriga I	100
2. Plamen	90
3. GG Bled I	80
4. Iskra Lipnica	70
5. SO Radovljica	60
6. Iskra Otoče	51
7. Elan II	42
8. Almira Radovljica	33
9. UKO Kropa	25
10. GG Bled II	17
11. Elan I	10
12. Vezanine	10
13. LIP Bled II	10
14. LIP Bled I	10
15. Veriga II	10

ženske:	
1. Iskra Lipnica	100
2. SO Radovljica	90
3. LIP Bled	80
4. Vezanine	70
5. Veriga	60
6. Iskra Otoče	51
7. Elan I	42
8. Elan II	33

Franci Vovk

NAMIZNI TENIS

V oktobru so prišli na svoj račun tudi ljubitelji namiznega tenisa. V soboto, 25. 10., je bilo namreč v telovadnici osnovne šole Radovljica občinsko sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu. Med seboj se je pomerilo 28 žensk in 112 moških, ki so bili razdeljeni v 3 starostne skupine: do 27, od 27 do 40 in od 40 let dalje.

Veriga je sicer nastopila s številčno kar močno ekipo. Vendar za ekipni uspeh nam v namiznem tenisu manjkajo odlični posamezniki, ki bi bili pripravljeni poseči po prvih mestih. Kot že nekaj let nazaj imamo še najboljše predstavnike v starostni skupini nad 40 let — moški. Cilenšek in Vidic sta osvojila drugo, oziroma četrto mesto, med prvimi desetimi pa sta bila še Primožič in Kozamernik. Lep uspeh je dosegla tudi Milojka Pogačnik, ki je v konkurenci žensk od 27 do 40 let zasedla odlično četrto mesto.

VERIGA VODI

Tekmovanje za najboljši športni kolektiv v občini, oziroma občinska sindikalna prvenstva za leto 1980 se počasi bližajo koncu.

Značilnost letošnjega tekmovanja, kot že nekaj let nazaj, je prav gotovo velika izenačenost Verige in Elana, ki se skoraj po vsaki športni disciplini menjata v vodstvu. Ostale delovne organizacije so precej zaostale za prvima dvema, tako da počasi postaja vprašljiva že sistem točkovanja. Ta je namreč prirejen tako, da spodbuja čimvečjo množičnost, kar pa vedno ne daje prave slike športno rekreacijske organiziranosti posameznih delovnih organizacij, saj nekaj manjši kolektiv ob še taki množičnosti praktično nima nikakršne možnosti osvojiti prvo ali drugo mesto. S tem pa ne mislim zmanjševati uspeha ekipe Verige, saj vse tako kaže, da bomo letos prvič prehiteli Elan in v skupni razvrstitvi osvojili prvo mesto. Pred zadnjim občinskim sindikalnim prvenstvom, to je tekmovanjem v kegljanju, namreč vodimo za 46 točk pred Elanom. V kegljanju nas Elan skoraj ne bi smel prehiteti. Vendar, nič se ne ve, tudi tu lahko še pride do presenečenja, saj ima ekipa Elana nekaj izvrstnih kegljačev, ki kaj lahko spremenijo končni vrstni red.

Torej po celoletnem tekmovanju v sindikalnih športnih igrah 1980 je po izvedenih 12 športnorekreativnih panogah trenutno naslednji vrstni red:

	točke
1. Veriga Lesce	1.561
2. Elan Begunje	1.515
3. Iskra Otoče	727
4. LIP Bled	711
5. Iskra Lipnica	574
6. GG Bled	536
7. Vezanine Bled	510
8. Plamen Kropa	305
9. UO SO Radovljica	269
10. Združenje obrtnikov	211
11. HTP Bled	144
12. Almira Radovljica	124
itd.	

Franci Vovk

Razvoj predelave žice v slovenskih železarnah

Prispevek SŽ Veriga za XXVII. jesensko posvetovanje strokovnjakov črne in barvaste metalurgije ter livarstva Slovenije

3. POTREBNE SPREMEMBE IN ZAMENJAVE STROJEV IN NAPRAV, KI JIH NAREKUJEJO NOVE RAZVOJNE USMERITVE ŽELEZARJEV IN PREDELOVALCEV

Kakor v prvih poglavjih tega sestavka poudarjamo optimalne predelave žice v SŽ, se v tem delu dotikamo skupnih interesov na relaciji proizvodnja žice—predelava.

Želimo opozoriti na nekatere dileme in različna gledanja enkrat s stališča železarjev, drugič s stališča in želja predelovalcev o prihodnosti predelave žice.

3.1.

Najprej odpiramo dilemo različnih gledanj na pojem »kvalitetno jeklo in prehod na plemeniti program«. Železarji pri tej opredelitvi bolj poudarjajo kemično sestavo in vsebnost posameznih legiranih elementov, pri čemer imajo v mislih jekla, kot na primer: nerjavna, odporna proti kemičnim vplivom itd. Predelovalci pa pod tem pojmom opredeljujejo jekla z garantirano sestavo, z določenimi mehanskimi lastnostmi, s sposobnostjo za posamezne postopke preoblikovanja v hladnem, z garantirano varivostjo ter z ustrežno dimenzijsko in površinsko pripravo.

Verjetno se bo treba posebej, če je to skupen interes, dogovoriti o tem vprašanju in si postaviti interno klasifikacijo, ki lahko postane tudi osnova za pripravo ustreznega standarda.

3.2.

Tehnološke zahteve pri proizvodnji in pripravi žice za doseganje optimalne predelave so za posamezno skupino proizvo- dov naslednje:

Vijaki in hladni odkovki

— garantirana sestava kot osnovni pogoj, ki zadovoljuje zahteve po enakomernosti materiala;

— ustrezne mehanske lastnosti materiala — sposobnost preoblikovanja v hladnem;

— večja/manjša — dogovorjena dimenzijska natančnost, ki jo narekuje vrsta nadaljnje predelave (zaprti stisk);

— stanje površine — fosfatirano, bakreno, kadmijzirano, kar omogoča ustrezno življenjsko dobo orodja, doseganje ekstremnih zahtev pri preoblikovanju, doseganje ustreznih površin izdelovanca;

— še nekatere posebne zahteve pri dobavljenem stanju — velikost enote, antikorozijska zaščita, vrsta embalaže itd.;

— v tej skupini posebej omenjamo materiale za nerjaveče vijake, za kar uporabljamo avstenitno žico, s čim nižjo trdnostjo, da je stiskanje mogoče. Podobno velja tudi pri mikrolegiranih jeklih.

Verige

— Ker upogibanje verig, ki se, če je le mogoče, izvaja v hladnem, predstavlja pomembno operacijo pri pregibu verig, veljajo tudi v tem primeru zahteve po neenakomernosti materiala in ustreznih mehanskih lastnostih.

Predvsem se v tem primeru srečujemo s pojmom minimalnega krivinskega radija, ki ga material pri pregibu prenese in ki obenem odvisno od načina upogibanja (klasično — z lokalnimi deformacijami, sodobno — s postopnim upogibom) določa mejo med delom v hladnem ali v toplem. Kvaliteta upogibanja močno vpliva na kvaliteto in trdnost zvarnega spoja.

— Varjenje kot naslednja operacija zahteva tudi izpolnjevanje nekaterih pogojev. Klasični varilni stroji, z elektro uporovnim načinom varjenja brez odžiganja, zahtevajo nepomirjeno jeklo, površina žice pa naj omogoča dobre kontakte med varilno elektrodo in osnovnim materialom. Varjenje pomirjenih jekel znižuje zgornjo dovoljeno mejo za ogljik (0,18 %), površina žice pa naj bo prevlečena z 1—2 mikrona debelo plastjo bakra, ki omogoča boljše kontakte. Tako pripravo žice dosežemo z znanimi kemičnimi postopki in nadaljnjim mokrim prevlekom. Površina žice je čista, nima ostankov vlečenih praškov, ki bistveno poslabšajo kontaktne površine, zato ima dobro prevodnost pod elektrodami. S tako pripravo žice lahko z elektro uporom in načinom varjenja varimo tudi mikro legirana jekla, vendar z ustrežno manjšimi hitrostmi in ustrezno večjimi pritiski. Te tehnološke zahteve pogojujejo žico z:

— garantirano sestavo in varilno sposobnostjo;

— ustreznimi mehanskimi lastnostmi za hladno upogibanje;

— dimenzijsko in oblikovno natančnostjo in

— s stanjem površine, ki omogoča ustrezno prevodnost električnega toka.

Pri izdelavi mrež in pletiv postavljamo podobne zahteve.

Če želimo doseči zahtevano — željeno lastnost žic za nadaljnjo predelavo, je potrebno pri prehodu v kvalitetni program urediti:

1. toplotno obdelavo (peči, ki omogočajo nastavljanje režimov ohlajanja);

2. površinsko kemično obdelavo žic in palic.

Za te toplotne obdelave danes nobena od železarn nima zadosti kapacitet niti pravih peči (razen Železarna Štore). Podobno je stanje pri kemični dodelavi. To pa pomeni nove investicije v finalizacijo pri pripravi žice. Z ozirom na to, da je nadaljnja proizvodnja žice v SŽ pod vprašajem, ko se tehtajo smeri nadaljnega razvoja,

odpiramo še novo dilemo, ki naj pomaga pri iskanju optimalne rešitve, s stališča nacionalnega gospodarstva. Gre za vprašanje, ali je smotrnejše:

— da si železarne zagotovijo pogoje in s svojo predelavo usmerijo v njihovo osnovno dejavnost — proizvodnjo surovin, ter pripravijo tudi žice do uporabnega stanja z vsemi že omejenimi zahtevami;

— ali naj se razmeroma neorganizirano in razdrobljeno opravlja priprava žice v predelavi sami.

Odgovor ni težak, prav gotovo pa je treba poiskati načine, da bo tako reševanje stimulatивно in zanimivo tudi za železarje same.

Kontrola v Verigi

Danes naj v kratkem opišem, kako je organizirana kontrola v naši delovni organizaciji. Vlogo in pomembnost kontrole bom opisal v naslednjem sestavku.

Služba tehnične kontrole (STK), kot jo imenujemo v Verigi je organizacijsko štabna služba glavnega direktorja in je tako tudi podrejena glavnemu direktorju. Celotna služba šteje 30 delavcev, kar predstavlja 2,22 % od vseh delavcev v naši DO. Glede na pestrost proizvodnje in tudi njeno zahtevnost to ni veliko. Seveda pa se ta procent nekoliko poveča, če upoštevamo v posameznih delovnih celotah tudi delavce, ki delajo na pregledu, a so organizacijsko vezani v eno od temeljnih organizacij. Lokacijsko se kontrola deli na kontrolorje, ki so v naslednjih temeljnih organizacijah:

— tozd Kovačnica	— 5 kontrolorjev
— tozd Vijakarna	— 3 kontrolorji
— tozd Verigarna	— 5 kontrolorjev
— tozd Sidrne verige	— 3 kontrolorji
— tozd TIO	— 5 kontrolorjev
— vhodna kontrola	— 2 kontrolorja
— tozd Orodjarna	— 4 kontrolorji
— Vodstvo	— 3 kontrolorji

Ves material, ki pride v delovno organizacijo, pregleda vhodna kontrola, če njegove karakteristike ustrezajo tistim, ki smo jih potrdili, oziroma želeli z naročilom. Z merilnimi pripomočki smo slabo opremljeni, tako da vseh karakteristik materiala niti ne moremo pregledati. Na sedanji stopnji organizacije ne razpolagamo še s standardi kvalitete, ki bi točno določali prevzemne pogoje za posamezne izdelke. Če ugotovimo, da lastnosti bistveno odstopajo od naročenih, napišemo reklamacijski zapisnik in material vrnemo, ali pa se drugače dogovorimo s proizvajalcem. Seveda nam lahko včasih kakšen izdelek uide brez pregleda. Glede na veliko število naročenega materiala je vhodna kontrola kadrovsko premalo zasledena, saj ne zmora v celoti pregledati vsega materiala po statističnem vrednotenju. Tudi prostorsko je neprimerno

4. ZAKLJUČKI

— Naše projekcije proizvodnih planov in dohokovne uspešnosti kažejo za prihodnje obdobje, da je predelava žice in izdelki, ki smo jih navajali, še vedno aktualna. S kontinuiranim nadaljnjim razvojem bi veljalo obdržati prednost, ki jo imajo pred ostalimi jugoslovanskimi proizvajalci. Seveda ostaja osnovna poanta prihodnosti prehod na zahtevnejše izdelke in s tem ustrezna preusmeritev pri porabljenih materialih.

— Resnično si težko zamišljamo preusmeritev naše proizvodnje na predelavo pločevine. Take zamisli obstajajo in smo prav zato življenjsko zainteresirani, da proizvodnja žice v SŽ ostane vsaj v takem obsegu kot doslej. Čeprav pričakujemo težave pri preskrbi v prihodnjem petletnem obdobju, predvidene investicije

v Železarni Jesenice rešujejo ta problem.

— Proizvodnja izdelkov višjih kvalitetnih stopenj zahteva v marsičem drugačen pristop že pri pripravi surovin in spremeni odnos pri zagotavljanju potrebnih pogojev, predvsem pa ustrezne kvalitete in enakomernosti dobav v posameznih obdobjih.

Ko govorimo o dobavljenem stanju, k temu lahko dodamo tudi nerešena vprašanja o velikosti enote, zaščiti, embalaži itd.

— Predvsem iz celotnega sledi, da je treba za prehod na kvalitetni program najprej urediti dva osnovna pogoja:

1. toplotno obdelavo in
2. površinsko kemično obdelavo žice.

Ta vprašanja pa zahtevajo ustrezne nove naprave, kar za deva področje investicij in naših realnih možnosti pri tem.

Gvido Melink

locirana, saj bi morala biti locirana ob glavnem skladišču.

Naslednja faza kontrole je kontrola v proizvodnem procesu med posameznimi tehnološkimi operacijami. Tu se kontrola deli na:

- vhodno;
- medfazno in
- končno — funkcionalno.

Kontrolorji, ki delajo v posameznih temeljnih organizacijah, dejansko opravljajo vse tri oziroma štiri načine kontrole, a neka medsebojna delitev dela vseeno obstaja. Kontrolne dokumentacije nimamo, tako da so kontrolorji prepuščeni za sedaj lastni iniciativi, oziroma medsebojnim dogovorom. Za delo uporabljajo tehnološko dokumentacijo in lastne izkušnje. Največje težave nam povzroča dejstvo, da delavci sami ne skrbijo v zadostni meri za kon-

dardi kvalitete točno predpisani, tako da jih bomo lahko vgradili tudi v nagrajevanje.

Končna kontrola izdelkov sedaj vse prevečkrat ugotovi, da izdelki ne ustrezajo vsem normam. To nam narekuje večjo pazljivost in prizadevanje na medfazni kontroli. Zavedati se moramo, da je le kvaliteta merilo za dober izdelek, ki ga bo kupec z veseljem sprejel. V zadnjem času število reklamacij nekoliko narašča. To je povsem razumljivo, saj so delovne organizacije, ki so naši kupci, organizirale svoje vhodne kontrole po principih statističnega vrednotenja prevzetih izdelkov. Če bomo tem zahtevam hoteli ustreči, kar bomo seveda morali, se bomo tudi mi morali tako organizirati in posvetiti kontroli in samo kontroli več pozornosti. Seveda to ni kratkotrajen proces, ampak ga bomo dosegli v daljšem obdobju. Da bomo to začeli uresničevati, se bomo morali ustrezno opremiti in seveda tudi usposobiti. Prvi korak k tem težnjam je gotovo odločitev, da bomo pristopili k reorganizaciji kontrolne službe. Najprej bomo prekontrolirali dejanske rezultate proizvodnje z zahtevami, ki jih tehnologija predpiše. Ko bomo te rezultate ovrednotili, bomo lahko predpisali standarde kvalitete za posamezne izdelke.

Prvi korak je torej narejen, a potrebno bo še veliko dela, in to ne samo dela v kontroli sami, ampak prizadevanje vseh, ki delajo na proizvodnji in pri prizadevanju za boljšo kvaliteto in ne samo količinsko.

Mitja Koman

ZAHVALI

Za prejeto jubilejno nagrado in izražene prisrčne čestitke se najlepše zahvaljujem vsem sodelavcem skladišča orodja Vijakarne, kakor tudi sindikalni organizaciji in brusilcem Orodjarne.

Vsem še enkrat najlepša hvala.

Rezka Šubic

Sindikalni organizaciji, posebno pa delavcem delovne skupnosti skupnih služb se iskreno zahvaljujem za podarjenega psa vodnika.

Ker je bito to moja dolgoletna želja, mi to darilo pomeni še toliko več.

Helena Potočnik

Orodjarna v novih prostorih

Realizacija novih prostorov orodjarne je v zaključni fazi. Od uvedbe otvoritve koncem lanskega leta je bilo potrebno opraviti še mnogo instalacijskih in energetskih del. Iz raznih objektivnih in subjektivnih vzrokov so se ta dela močno zavlekla. Intenzivnejše pa so se ta dela opravljala v drugi polovici letošnjega leta. Takoj, ko so bili dani osnovni pogoji za preselitev, se je pristopilo k tej. Samo preselitev lahko ocenjujemo, da je bila izvedena odlično in je trajala le dober teden dni. Zastoji, ki so bili minimalni, niso vplivali tudi ne na obseg plana, ki je bil v tem mesecu celo presežen. Za dosego rezultata so posebno prispevali vsi zaposleni v tozdu z osemurnim prostovoljnim delom, ki so ga opravili, kakor tudi zelo vzornega sodelovanja in pomoči sodelavcev tozda Vzdrževanje ter ostalih služb. Kljub nekaterim manjšim spodrsrljajem je bilo to delo res vzorno opravljeno. Do popolne realizacije te investicije pa so še ostala manjša dela, kot so: avtomatizacija KLIMA naprav, odsesavanje in manjša vzdrževalna dela. Ta dela so v teku in pričakujemo čimprejšnjo realizacijo.

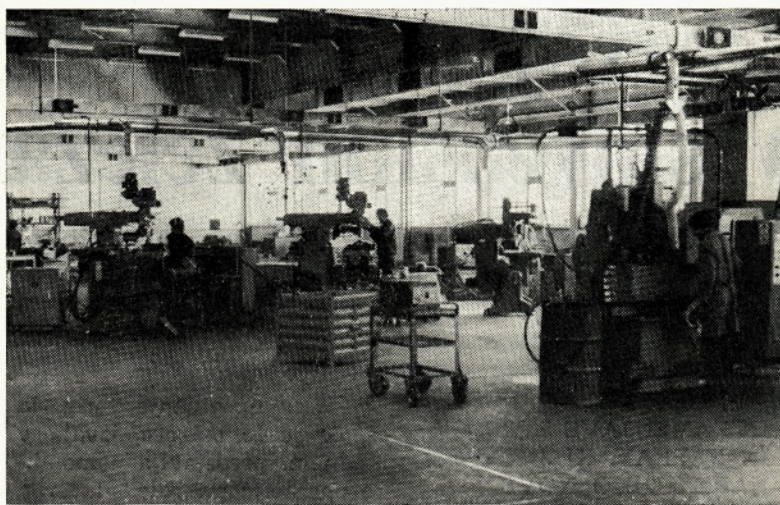
Sami proizvodni in spremlja-joči prostori so zelo funkcionalni in s tem so se pogoji dela močno izboljšali. Verjetno je edina najbolj pereča stvar, ki je šele samo v predlogu, razdelilnica hrane za oba tozda, ki jo bo nujno v čimkrajšem času narediti. Velika oddaljenost, posebno še v slabih vremenskih pogojih, vpliva na razpoloženje vseh zaposlenih, na zdravje in tudi na delovno disciplino.

Prav ti funkcionalno zelo dobri delovni pogoji bodo osnova za pristop k čimbolj optimalnemu izkoriščanju delovnih sredstev in naprav, planski disciplini in s tem tudi povečani proizvodni orodja. Vsa ta opravljena dela in novi prostori pa še zdaleč ne bodo prinesli rezultata, v celoti izdelovati orodje za našo DO. Druga naloga, ki stoji pred nami, je rešitev že večdesetletne kadrovske problematike in obnova strojnega parka. Vse te smernice so vnesene v srednjeročni plan 1981—1985. Pretekla obdobja, ki so za nami, kažejo, da se je že nekajkrat pristopilo k reševanju teh problemov, vendar največkrat neuspešno. Zato ta prehod ne bo enostaven. Kadrovske analize kažejo, da je prav ta kader deficitaren in je vprašanje, če bo realno možno povečanje kadrovske zasedbe po planu. Zaradi tega menim, da bi bilo najbolj realno pregledati vse notranje rezerve glede izvajalcev kakor tudi strojnega parka. Novi proizvodni prostori omogočajo centralizacijo celotne izdelave in popravil orodja. Sedanja razdrobljenost »mini orodjarne« v proizvodnih tozdh so bile nujne za nemoteno proizvodnjo v tozdh, kajti »stara orodjarna« je bila prostorsko omejena.

Prav za to odločitev na nivoju DO bo potrebno, da strokovna komisija analizira obstoječe in predlagano stanje ter celovito in čimbolj realno predlaga najoptimalnejše rešitve, ki so v zvezi z izdelavo ter popravilom orodij za DO. Menim, da bi s centralizacijo izvajalcev strojnega parka bili mnogo bolj fleksibilni in s tem bi dosegli krajše roke izdelave orodja,

boljšo izkoriščenost strojnih kapacitet, enotne kriterije glede kvantitete izdelanega orodja, enake norme, enake stimulacije, enotno naraščanje vsega potrebnega rezalnega orodja itd. Odpadla bi tudi vsa spremljajoča dela, ki so potrojena itd. To je v sedanjem času edina možnost za povečanje proizvodnje orodja. Team, ki bi opravil to analizo, naj bi tesno sodeloval s proizvodnimi tozdi predlagali in skupaj z njimi najoptimalnejšo rešitev. Prav tako naj bi ta analiza zajemala tudi delo s strokovnimi službami.

Le na osnovi strokovnih predlogov teama in smernic, ki

Orodjarna

bodo izhajale iz ugotovljene, bi novi prostori v celoti koristili svojemu namenu, to je pa naloga nas vseh. Pred nas

je postavljen cilj, vsa potrebna orodja za DO izdelovati v tozdu Orodjarne.

J. Harinski

Sklepi samoupravnih organov

OD 10. 10. 1980 DO 10. 11. 1980

ZBORI DELAVCEV

Zbori delavcev so bili 27. in 28. 10. 1980 v vseh tozdh in DSSS, kjer so delavci potrjevali periodične obračune za devet mesecev in razpravljali o predlogih temeljev plana za tozda za obdobje 1981—1985.

REFERENDUM IN NADOMESTNE VOLITVE

Referendumi v temeljnih organizacijah so bili 29. 10. 1980. Delavci so z večino glasov v vseh tozdh sprejeli temelje plana tozdv za obdobje 1981—1985.

Hkrati z referendumom so bile izvedene tudi nadomestne volitve v samoupravne organe in delegacije SIS in ZZZ.

DELAJSKI SVET DELOVNE ORGANIZACIJE

Delavski svet delovne organizacije je na 6. izredni seji dne 7. 11. 1980 sprejel sklep o usklajevanju odnosov o razporejanju dohodka in sredstev za OD s spremembami in dopolnitvami dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980. Širša obrazložitev je v članku.

Za vodjo tehničnega sektorja je bil imenovan Melink Gvido, za dobo 4 let, s pričetkom dela 10. 11. 1980.

DELAJSKI SVET TOZD

Delavski sveti so na izrednih sejah imenovali arbitražno komisijo za določitev ponderjev za leto 1980, ki je sestavljena iz dveh članov iz vsakega tozda in predsednika, izvoljenega na prvi seji.

Arbitražna komisija je svoje delo že zaključila s tem, da je med udeleženi tozdi dosegla poravnano glede osnov za določitev ponderjev.

Enoten predlog obračuna inventurnih komisij glede nagrajevanja le-teh po 10. grupi za članke in 11. grupi za predsednike komisij, so delavski sveti zavzeli različna stališča. Prevladalo je mnenje, naj se čimveč dela opravi v rednem delovnem času in se tako stroški inventure zmanjšajo, kar naj bi se ugotavljalo po zaključku inventur.

Delavski sveti so sprejeli predlog Samoupravnega sporazuma o temeljih plana za obdobje 1981—1985 in za podpisnika imenovali predsednike delavskih svetov tozda in DSSS. Predsedniki so Samoupravni sporazum podpisovali na seji delavskega sveta delovne organizacije.

Po temeljnih organizacijah in DSSS so bile izvedene tudi volitve v izvršilne organe delavskih svetov tozda in DSSS.

Delavski sveti so obravnavali tudi prednostno listo pričakovalec stanovanj, pridobljenih iz sredstev družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. Pod-

ne so bile pripombe na uvrstitev Osterc Marjana iz tozda Vijakarna, Tomažini Franja in Šebjanič Janeza iz tozda Verigarna s predlogom, da jih ponovno ocenijo in preverijo izračun točk, ki je po mnenju tozda premajhen.

Delavski svet tozda Vijakarna je na seji sprejel sklepe o spremembah standardov za nagrajevanje po novih merilih za OD v tozdu.

POSLOVNI ODBOR

Poslovni odbor je na seji, dne 22. 10. 1980, obravnaval poročila o opravljenih službenih potovanjih in odobril nova službena potovanja.

Potrdil je poročilo o doseženi proizvodnji, komercialno poročilo in devetmesečno poročilo o porabljeni energiji. Prav tako je potrdil tudi operativni plan za mesec oktober.

Investicijski oddelek je zadovoljen, da do naslednje seje pripravi poročilo o novo nabavljenih strojih, ki so v tovarni že dalj časa, pa še niso vključeni v proizvodnjo.

ODBOR ZA KADROVSKE ZADEVE IN SKUPNO PORABO

Na dveh sejah, na katerih je zasedal, je obravnaval prošnjo za stanovanja, stanje v naših blokih in izdal ustrezne sklepe kršiteljem. Uskladil je pripombe na Pravilnik o izobraževanju, katerega predlaga delavskim svetom v potrditev.

NADOMESTNE VOLITVE V SO IN DELEGACIJE SIS IN ZZZ

Na nadomestnih volitvah v tozdh in DSSS so bili dne 29. 10. 1980 izvoljeni naslednji delegati v samoupravne organe in delegacije SIS in ZZZ:

Tozda Kovačnica:
delavski svet tozda
Mujakić Ibrahim
delavski svet del. organizacije
Radević Ivo
splošna delegacija SIS
Mujezinović Šemso

Tozda Orodjarna:
delavski svet tozda
Polajnar Darko
splošna delegacija SIS
Kecelj Anton
delegacija ZZZ
Kolman Pavel
Brence Janez

Tozda Sitrne verige:
splošna delegacija SIS
Kunčič Matija
Dević Stevan
delegacija ZZZ
Mohorić Zdravko
Mujanović Suad

Tozda TIO:
delavski svet tozda
Napast Slavica
disciplinska komisija DO
Pogorelec Jože
delegacija SIS — splošna
Bugar Marjan
Hribernik Franc
Kunstelj Janko
delegacija ZZZ
Mentelj Marjan

Tozda Verigarna:
delavski svet tozda
Žijan George
odbor SDK tozda
Savić Dušan

Tozda Vijakarna:
delavski svet tozda
Kos Zdravko
Stres Stane
Dević Marija

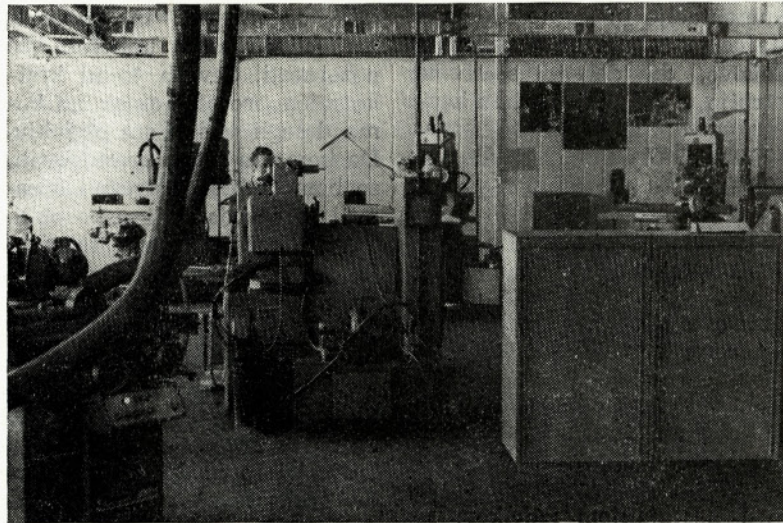
delegacija za delavski svet DO
Špehar Anica
Kos Zdravko

I. združena delegacija SIS
Pagon Alojzija
II. združena delegacija SIS
Papler Branko
III. združena delegacija SIS
Zupan Ivo
delegacija ZZZ
Podobnik Janez

Tozda Vzdrževanje:
I. združena delegacija SIS
Mulej Ratko
Kokanović Milanko
Cijan Vladimir
II. združena delegacija SIS
Udovč Ignac st.
III. združena delegacija SIS
Beguš Franc

Delovna skupnost skupnih služb:
delavski svet DSSS
Repe Marinka
Zupanc Marija
Slivnik Marija

I. združena delegacija SIS
Kocjančič Peter
II. združena delegacija SIS
Zajc Stane
delegacija ZZZ
Zakovšek Cveta
Sinkovič Zvonimir
Hanžič Darko

Brusilnica

Zahvale

Ob boleči izgubi drage mame Angele Vrečko se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in darovano cvetje.

Posebna zahvala tudi sosedom za denarno pomoč ter godbenikom za zaigrane žalostinke na njeni zadnji poti.

Ivan Vrečko

Ob boleči izgubi dragega očeta Alojza Levsteke, se iskreno zahvaljujem sodelavcem SPIK za izrečeno sožalje, darovan venec in denarno pomoč.

Nevenka Humar

Ob boleči izgubi dragega očeta Jakoba Mežka se najpriskrneje zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam TOZD Vijakarne za podarjeni venec in izrečeno sožalje, kakor tudi vsem, ki so se poslovili od njega na zadnji poti.

Jože Mežek

ČLANKE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO
SPREJEMAMO DO 9. 12. 1980

V SPOMIN

V petek, 7. 11. 1980, smo sredi delovnega utripa izvedeli žalostno novico, da nas je za vedno zapustila Jerma Anica. Težka bolezen je hotela, da se je mnogo prerano končala njena življenjska pot.

V delovno organizacijo Veriga je prišla leta 1964. Ves čas je bila zaposlena v obratu družbene prehrane. Svoje delo je opravljala z ljubeznijo, vestno in marljivo, s tem je postala vzor mlajšim sodelavkam, ki jim je nesebično pomagala in nanje prenašala bogate delovne izkušnje.

Tudi kot človeka smo jo imeli radi, saj je bila odkrita, polna vedrine, ki jo je znala prenesti ob hudih trenutkih tudi na svoje sodelavke.

Po dobrih šestnajstih letih dela v Verigi, kjer je pustila ob težkem delu svoja najplodnejša leta življenja, jo je nenadna smrt iztrgala iz naše sredine. Svojega dela ni imela časa užiti do konca v krogu ljubljenih, odšla je brez slovesa.

Ob njenem odhodu bo ostala v našem kolektivu praznina in v naših srcih nas ne bo nikoli povsem zapustila.

Sodelavci

Kadrovske vesti

ZA MESEC OKTOBER 1980

Novosprejeti delavci:

Splošni sektor: Blatarič Breda
Komericalni sektor: Pogačar Janez
Tehnični sektor: Černe Vida
TOZD Vijakarna: Valant Mojca, Šlibar Mira
TOZD Verigarna: Pintarič Nevenka, Kunčič Mihael

Prenehali z delom:

TOZD Verigarna: Peternel Marija, Čoralič Fikret,
Skrat Alojzija
TOZD Kovačnica: Grilc Jakob

Odšli v JLA:

TOZD Vijakarna: Jakovljevič Marko
TOZD Verigarna: Kokalj Aleksander
TOZD Orodjarna: Jutriša Josip
TOZD TIO: Peterka Anton

Poročili so se:

Srebernak Marjan iz TOZD Verigarna
Benedičič Žane iz TOZD Kovačnica

Rodili so se:

Jungič Persi iz TOZD Verigarna sin Rok
Pergar Jožetu iz TOZD Verigarna hči Anita
Oman Filipu iz TOZD Orodjarna sin Rok
Kovačič Marjanu iz TOZD Vzdrževanje hči Andreja
Hatič Ivanki in Enveru iz TOZD Kovačnica hči Mirsada
Rošič Nazifu iz TOZD Kovačnica hči Samira
Ljepojevič Tomislavu iz TOZD Kovačnica sin Darko
Golub Dušanu iz TOZD Kovačnica sin Sašo
Hozjan Jožetu iz TOZD Kovačnica in Vandi iz DSSS hči Natalija
Pintar Janezu iz DSSS sin Matevž
Krivec Heleni iz DSSS in Milanu iz TOZD Sidrne verige hči Maja

Kadrovska služba

NESREČE V OKTOBRU

V oktobru se je ponesrečilo 11 delavcev:

Lepir Stojan	Kovačnica
Vidlič Boža	DSSS
Kuščar Franc	DSSS
Kundič Inver	Sidrne verige
Režek Janko	Vzdrževanje
Benedičič Stane	Vzdrževanje
Kovačič Marjan	Vzdrževanje
Zupan Janez	Verigarna
Ambrožič Milica	Verigarna
Burič Jusuf	Verigarna
Boršič Franc	TIO

V tem mesecu sta bolničarki nudili prvo pomoč 383-krat, in sicer:

urezi in ubodi	29-krat
opekline	9-krat
udarine	10-krat
odrgnine	15-krat
glavobol, zobobol	103-krat
tujki v očeh	15-krat
želodčne bolečine	8-krat
prehladi, bolečine grla	10-krat
previjanje poškodb	45-krat
ostale intervencije	62-krat
merjenje krvnega pritiska	77-krat

V tem času smo zabeležili en začetni požar na viličarju 1,5 t, last skupnih služb. Iz SVD

MOJI VTISI OB OBISKU V HIŠI CVETJA

Kolone čakajočih Jugoslovancov, ki se želijo pokloniti maršalu Titu, so še dolge. Tako vsi narodi Jugoslavije izkazujejo svojo ljubezen do ljubljene preminulega voditelja.

Tudi iz naše tovarne se je preko 100 ljudi odločilo za obisk hiše cvetja. Izlet je organiziralo TTG podjetje iz Ljubljane. Na pot smo odšli 9. 10. zvečer in prispeli v Beograd naslednje dopoldne. Z avtobusi smo se odpeljali na Dedinje. Tam smo se priključili več km dolgi koloni državljanov vseh starosti, ki so prišli iz različnih krajev domovine, da izkažejo maršalu Titu poslednjo čast.

V tej dolgi koloni je bilo moč videti težke invalide, nekatere tudi brez nog, ki so se z veliko težavo, a vztrajno pomikali naprej do hiše cvetja. Vreme nam žal ni bilo naklonjeno. Toda, ko smo po večurnem čakanju in do kraja premočeni prispeli v hišo cvetja in ko smo se nenadoma znašli pred grobnico svojega voditelja, da se mu poklonimo v vsej lepoti rož in dostojanstvenosti nam je postalo kljub bolečini v srcu nenadoma toplo pri duši, ker smo opravili plemenito dolžnost. In že smo bili med tistimi Jugoslovani, ki so se poskušali na dostojen način pokloniti maršalu Titu.

V trenutku, ko smo se pomikali mimo rož, sredi katerih počiva truplo maršala Tita, smo imeli občutek, da smo mnogo prehitro prišli mimo in bi se najraje ponovno vključili v kolono čakajočih, da bi se še enkrat bolj zbrano poklonili.

Ta čudoviti prostor zelenic in različnih lepih dreves, ki jih je naš maršal Tito med svojim intenzivnim delom tudi sam sadil, ko je vodil in usmerjal naše narode po najbolj demokratični poti v socializmu, je za obiskovalca enkratno doživetje.

Stojiš pred vhodom v hišo cvetja, kjer je venec čudovitih rož, in iz tega kroga se dviga na mnogih mestih voda v curkih, se ob padcu vsi curki združijo v en curek, kakor bi hoteli ponazarjati misli maršala Tita, da se vsi narodi Jugoslavije združijo v eno celoto. To simboliko enotnosti bi lahko primerjali s plamenicami v grbu Jugoslavije, kjer se tudi združijo v celoto. Te ponazoritve simbolike humanosti in bratstva jugoslovanskih narodov stojijo v trajen in neminljiv spomin, saj se nahajaš v najlepšem vrtu cvetja. To je doživetje, ko se naučijo plemenitosti v duši in to ostane v obiskovalcu. Te nove vrednote pa bi morali prenesti na delo, na večje delovne dosežke, le tako bo nekoč postala vsa Jugoslavija velika hiša cvetja.

Zato mislim, da se bodo kolone čakajočih še dolgo nadaljevale, in tako se bodo neki dan zvrstili vsi Jugoslovani v hiši cvetja. S tem bodo dali kot celota ponovno svojemu umrlemu voditelju obljubo, da se njegove programske usmeritve v socialistični Jugoslaviji naprej uresničujejo in razvijajo.

Jernej Vovk

Gasilci smo dobili novo vozilo

Naša gasilska industrijska enota je dne 28. 10. 1980 dobila nov kombinirani gasilski avto TAM 125 T 10 G.

Novo kombinirano gasilsko vozilo ima to prednost od sedanjega orodnega vozila, da ima rezervoar za 2.000 litrov vode, lastno črpalko, kapacitete za 1.600 l/min. ter precej več prostora za potrebno orodje in opremo. Predvsem pa ima v začetku požara večjo udarno moč, ki se kaže v hitrem gašenju z vodo ali peno, kar je odločilnega pomena pri taktiki gašenja. Razlogi za nabavo omenjenega vozila so prav gotovo narekovali, da se je požarna ogroženost z uporabo lahko vnetljivih in eksplozivnih snovi v naši delovni organizaciji močno povečala.

Ob tej priložnosti se naše industrijsko gasilsko društvo vsem, ki so nam omogočili nabavo vozila, najlepše zahvaljuje.

NA POMOČ!

IGD VERIGA

Tekmovanje enot CZ

V Radovljici je bilo v nedeljo, 9. novembra 1980, tekmovanje gasilskih enot CZ v občini. Udeležilo se ga je 42 enot iz temeljnih oziroma delovnih organizacij in krajevnih skupnosti. V izredni borbenosti so enote pokazale svojo pripravljenost in izurjenost v gasilskih veščinah, pri tem je razveseljivo, da so ženske dokazale svojo enakopravnost in usposobljenost tudi na gasilskem področju.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

Ženske do 40 let

1. mesto ekipa CZ hotela Toplice Bled — 702 točk
2. mesto ekipa CZ hotela Park Bled — 685 točk
3. mesto ekipa CZ Vezanine Bled 675 točk

moški do 40 let

1. mesto ekipa Sukno Zapuže 914 točk
2. mesto ekipa LIP Bled — Rečica 911 točk
3. mesto ekipa Iskra Otoče 904 točke

4. mesto ekipa KS Srednja Dobrava — 899,5 točke
5. mesto ekipa Kemične tovarne Podnart — 889 točk

moški nad 45 let

1. mesto ekipa KS Begunje I 900,6 točke

2. mesto ekipa KS Begunje II 890 točk

3. mesto ekipa SGP Gorenje Radovljica — 878,3 točke

mešane ekipe

1. mesto ekipa Zito tozd Triglav Lesce — 908,3 točke
2. mesto ekipa hotel Jelovica Bled 897 točk
3. mesto ekipa hotel Golf Bled 895,5 točk

Po končanem tekmovanju so vse enote prejele diplome za sodelovanje na tekmovanju z doseženimi uvrstitvami.

Ob tej priložnosti so bile podeljene tudi diplome in tekmovne značke enotam CZ, ki so zastopale našo občino na republiškem tekmovanju. Prejeli so zlate značke in diplomo za 1. mesto VP Bohinjska Bela, za 1. mesto moški KS Begunje, za 2. mesto moški Elan Begunje, za 1. mesto moški nad 45 let Veriga Lesce in za 1. mesto moški nad 45 let KS Bled.

Za dosežene rezultate sta enotam čestitala v imenu družbenopolitičnih organizacij občine Drago Rozman, predsednik konference SZDL in sekretar komiteja za LO Janko Rozman.

Organizacijo tekmovanja je uspešno opravila tekmovalna komisija občinske gasilske zveze Radovljica.

C. A.

DEL TELESA	VRSTA SHREKE	PRES. JAVE	ŠVEDSKA ROMUNTA ITALITA	TURNEZ	MOČKO IME	OLIMPIJS. IGRE	NOVI SAD	VOKAL	DOHAČA EIVAL	JUSTIN	JOHANN ZMAT	UVODNA GLASBA	☺
29.11.1943 AVNOJ	LEPOTHA ČERVENKA TODJ V TVL							NESTO V BOŠNI KOGLAŠ- NIK					
RODNA DEZELA					OČE	UGLED BENOME PDELEK VERIGARNE							
TEOPAKA PAPIKA			HEMKA AVTO-MOTO ZVEZA VOKAL					SESTAVIL G. E. M.	NESTO V ZMAKACI	1. 12. 13 ČEKA ANTON AŠKERC			
NOBELIT		NAŠA BAFINE- LITA		ŽENSKO IME BOGINJA PODNOŠTI				BOČKA ZA BOŠKO IRIDIT					
		KOČAR. KLUB		AVSTRITA HEDELIGI ŠPORT		NESTO V ROMUNTI ŠAPA					ZAPOVED ČEKA ENOTA ZA ELETAJE, UPORNOST		
HITOSTNI DASALG SCHENK MEDMET		ALOŠT ZAPOVED IGRA				ZIVITEN. TEVOČINA KOGLAŠNIK				16. 12. 1940 ČEKA			
OTOK NA ZADANU			IRDELEK KOVAČNICE	TRAVA DRUGE KOSICE EPOR				ZIB GUGA 7 OZIRALNI ZAHNEK					
NESTO NA KOSOVU						DEČI KBIŽ LETUVA V BOH KOTORSKI		DOLICA MAKUC FRITZ			SPANITA ITALIANSKA REKA		
ZULUT NIKO		KOPER SALVADOR		HONAKI KNEZ OSERBA IZ BISLITZE							KOGLAŠNIK	DEL HARIBORA	
ZAGREB POLKLO ANSARBEL				GORA V ZVICI 100 m ²		GALIT ZUKOV PLOB		REKA ZIHAKA LI			SLOVANSKA PITAKA GRESKI DOL PODLEMLTA		
ITALITA		PRESENEV VLADAR RODIN ORANJE						INTE PREDLOG				VOKAL	
MALEZ. BOLEZEN					ILO GLINA VOKAL							15. ČEKA VOKAL	
TUTE M. IME				NACITA LUDSTVO				ŽENSKI OKRAA					

Za nagradno križanko, ki je bila objavljena v prejšnji številki, smo dobili natanko 70 rešitev. Izzrebani so bili naslednji reševalci: prva nagrada 170 din Ivan Pintar, druga 110 din Marjan Zupan in Milojka Pogačnik, tretja 80 din Vida Erjavec in Ivo Radovič. Rešitev današnje križanke nam pošljite do 4. decembra 1980.

Mt. Agner — severni raz

Avgust je in taborimo v prijetnem smrekovem gozdu ob majhni reki, v eni izmed številnih dolin italijanskih Dolomitov, ki so nekakšni plezalni raj alpinistov iz vse Evrope. Skoraj ga ni plezalca, ki si ne bi vedno znova zaželel nazaj v to pravljico gorsko pokrajino, preprejeno z gozdovi in pašniki, nad katerimi se dvigujejo prepadne dolomitske stene.

Z Mirkom se že ob treh zjutraj skobacava iz šotora. Prvi pogled je seveda namenjen vremenu. Zvezde, ki so zvečer še mežikale na nebu, so povsem zakrili temni oblaki.

Nekje v smeri bivaka pod steno Agnerja zagledava svetlobo dveh čelnih svetilk. Svetlobni snopi dolgo časa poplesujejo na istem mestu, nakar luči spet ugasnejo. Domnevava, da sta bila dva plezalca, ki zaradi oblačnega vremena nista odšla v steno.

Tudi midva se odločiva, da bova še nekaj časa počakala, da vidiva, kaj se bo iz tega izcimilo. Ob petih zjutraj spet zlezeva iz šotora. Vreme je še zmeraj precej kislo. Kljub temu se odločiva, da greva na pot, če ne drugam, vsaj do pod stene.

Približno na pol poti srečava dva italijanska plezalca, ki se vračata v dolino. Kmalu zatem začutiva prve kalje dežja. Megle se podijo po dolinah in vrhovih, kar ni ravno najboljše znamenje. Kljub vsemu greva naprej. Po krajši plohi preneha deževati. Ob šestih zjutraj stojiva pod severnim razom Mt. Agnerja, ki je s svojimi 1.600 metri najdaljša smer v Dolomitih. Nekaj časa brezciljno posedava in pohajkujeva pod steno, saj je vreme še vedno precej nezanesljivo. Čez slabo uro se na zahodu pokaže pas jasnega neba. Odločiva se, da vstopiva v steno. Po kakšni uri plezanja steno spet zagrne gosta megla. Mirku predlagam, da nekaj časa počakava, dokler ne vidiva, kaj se bo iz tega naredilo. Med tem časom si privoščiva

manjšo malico. Ker se megla noče vzdigniti, se odločiva za povratek. Že pripraviva vrv za spust, ko se megla naenkrat prične redčiti. Postaneva pozorna tudi na veter, ki se je očitno spremenil. Po smeri oblakov ugotavljava, da je zapihal severni veter, to pomeni več ali manj lepo vreme. In res se nad nama prične kazati vedno več jasnega neba.

Takoj spremeniva svojo prejšnjo odločitev in se hitro pripraviva za nadaljevanje vzpona.

Hitiva, kolikor nama duša da, da bi nadoknadila zamujen čas. Na vrhu rušnate glave se že kopljeva v potokih znoja in čelada postaja najbolj nezaželen del plezalne opreme, kajti sonce sedaj že neusmiljeno pripeka s skoraj jasnega neba. Pravo olajšanje začutiva, če ga za kratek čas zakrije oblak.

Stena se postavlja vedno bolj pokonci. Navdušena sva nad odlično skalno. Vse, kar primeš, drži, zato se lahko hitro napreduje. Približno na polovici stene doseževa travnato gredino, sredi katere stoji velik macesen. Čeprav je kraj kot nalašč za prijeten počitek, si ga ne moreva privoščiti. Čas naju priganja. Pred nama je še osemsto metrov stene.

Dolgo časa slediva sistemu kaminov, ki se končujejo v gladki steni. Strm odstavek naju pripelje na samo rezino raza. Stena pod nogami izginja v tisočmetrsko globino.

Stena nad nama je povsem navpična in jo na nekaterih mestih prekinjajo previsi. Računava, da imava do vrha še štiristo metrov stene, ki je tehnično izredno težavna. Vsak raztežaj se nama postavi v bran z vedno novimi in večjimi težavami. Edina stvar, ki nama olajšuje vzpon, je ta, da je večina klinov že zabitih v skalo.

Sonce se je medtem premaknilo že daleč proti zahodu. Po vetru, ki postaja čedalje močnejši in glasnejši, slutiva, da rob stene ni več daleč. Tudi po opi-

su smeri, ki ga imava s seboj, ugotoviva, da je pred nama zadnji težji raztežaj, ki se izkaže tudi kot najbolj tvegan. Edini način, s katerim sva lahko premagala previs nad 1500-metrsko globino, je bil, da sva stopno zanko obesila na za pol prsta močan skalni rogej in stopila vanjo. Da ta ni popustil pod mojo ali prijateljevo težo, je gotovo zaslugi izredno kompaktne dolomitske skale. Po tem tveganem odstavku pokaže stena spet prijaznejši obraz. Lahko se celo razveževa in vsak zase splezava na vrh.

Prečiva gruščnato pobočje in na drugi strani naletiva na markirano pot. Čez slabe pol ure sestopanja po njej prideva do bivaka. V njem ni nikogar, tako da se lahko povsem nemoteno pripraviva na brezskrbno spanje.

Opomba:

Opisana je smer po severnem razu Mt. Agnerja (2.872 m) — Pala skupina.

Smer je visoka 1.600 m

Ocena V+, A1

Plezala: Mirko Pogačar in Zvone Andrejčič

4. 8. 1980

Zvone Andrejčič

POPRAVEK

V zadnji številki Verige je bil objavljen tudi članek o občinskem sindikalnem prvenstvu v avto rallyju, kjer je bil naveden tudi ekipni vrstni red. Ugotovili smo, da je pri izračunavanju prišlo do napak zaradi nekaterih nejasnosti v razpisu. Zato je komisija za športno rekreacijo pri Občinskem svetu sindikata vrstni red popravila in se glasi:

1. Veriga 156 točk
2. Elan 144 točk
3. GG Bled 110 točk
4. Vezenine 56 točk

itd.

Franci Vovk

Spored kina Radovljica

OD 3. 12. DO 30. 12. 1980

MOČ NAVARONE 10

ameriški barvni vojni film
3. in 6. 12. ob 20. uri, 7. 12. ob 18. uri

ZMAJ V SAN FRANCISKU

amer. barvni krim. film
18. 12. ob 20. uri, 21. 12. ob 18. uri

POLICAJ, KI JE LJUBIL ŽENE

ital. barvni kriminalni film
4. in 7. 12. ob 20. uri

POTUJOČI ZABAVLJAČI

avstralski barvni zabav. film
19. in 21. 12. ob 20. uri

PUSTOLOVEC SEM

ameriški barvni pustol. film
5., 8. in 10. 12. ob 20. uri

ZAKONSKE SKRIVNOSTI

angleški barvni film
20. in 22. 12. ob 20. uri

GUSARJEVO MASČEVANJE

6. 12. ob 18. uri, 9. 12. ob 20. uri

NEKDO MORA BITI TRUPLJO

nemški barv. krim. film
20. 12. ob 18. uri, 23. 12. ob 20. uri

HOTEL NA PLAŽI

franc. barvni zabavni film
11. 12. ob 20. uri, 13. 12. ob 18. uri

MOST NA REKI KWAI

angl. barvni vojni film
24. in 27. 12. ob 20. uri

MELODIJE ZA LJUBEZEN

zah. nemški barvni erotični film
12. in 17. 12. ob 20. ure, 14. 12. ob 18. uri

NEPREMAGLJIVI

angl. barvni vojni film
25. in 29. 12. ob 20. uri, 28. 12. ob 18. uri

DAN VELIKIH VALOV

ameriški barvni film
14. in 16. 12. ob 20. uri

SMER MEKSIKO

amer. barv. vestern film
26. 12. ob 20. uri, 27. 12. ob 18. uri

VELIKI DŽEK — JAVNA

HIŠA V SINGAPURU
ameriški barvni film
13. in 15. 12. ob 20. uri

TRENUTEK ZA TRENUTKOM

ameriški barvni film
28. in 30. 12. ob 20. uri

Proti vrhu

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga n. sol. o., Lesce. Izhaja enkrat mesečno. Ureja ga uredniški odbor: Kozamernik Marjana, dipl. oec., Arh Zdenka, Vidic Božena, Vovk Franci in Torkar Mitja. Odgovorni urednik Torkar Mitja.

Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, št. 33/72) in mnenju sekretariata za informiranje SRS prosto plačila prometnega davka — Tiska Tiskarna Ljubljana.